

NĪCAS NOVADA UZNĒMĒJDARBĪBAS ATBALSTA STRATĒGIJA 2018-2030

1.DAĻA

DARBA UZDEVUMA SATURS

SIA „Ķemers Business and Law Company” ir sagatavojusi šo dokumentu saskaņā ar Nīcas novada domes izsludināto Cenu izpēti Nr. CI-2017-13 „Nīcas novada uzņēmējdarbības atbalsta stratēģijas un rīcības plāna izstrāde 2018.-2030.gadam saskaņā ar Tehnisko specifikāciju” un 2018.gada 22.augustā ar Nīcas novada domi noslēgto līgumu.

Dokumentu izstrādāja:

Projekta vadītāja: Iveta Reinholde - Doktora grāds politikas zinātnēs.

Ekonomiste: pašvaldību lietu speciāliste, Cilda Purgale - profesionālais maģistra grāds ekonomikā.

Uzņēmējdarbības speciāliste: Liene Tiesnese - Some maģistrs grāds resursu vadība piekrastes un jūras apsaimniekošanā.

Informācijas apkopojums, situācijas izvērtējums un secinājumi, kas minēti šajā dokumentā, ir balstīti uz dokumentācijas un sekundāro datu izpēti, kā arī intervijās un darba grupās iegūtās informācijas pamata. Par augstākminēto dokumentu datu, informācijas un paziņojumu precizitāti, pilnību un atbilstību dokumentu oriģināliem ir atbildīgi attiecīgās informācijas sniedzēji, un SIA „Ķemers Business and Law Company” nenes garantijas vai saistības šajā sakarā.

Saturs

DARBA UZDEVUMA SATURS.....	1
IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI.....	3
IEVADS.....	4
NOVADA VIZĪTKARTE.....	5
PAŠREIZĒJĀS UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATBALSTA VIDES ANALĪZE.....	6
PAŠREIZĒJĀS UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATBALSTA VIDES RAKSTUROJUMS.....	9
ATTĪSTĪBAS TENDENCES UN RESURSI.....	9
ATBALSTS LAUKSAIMNIECĪBAI.....	13
ATBALSTS TŪRISMA UN REKREĀCIJAS NOZAREI.....	14
TŪRISMA INFORMĀCIJAS CENTRS.....	15
UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATBALSTA PLĀNU NOVĒRTĒJUMS NACIONĀLAJĀ UN REĢIONĀLAJĀ LĪMENĪ.....	17
APKĀRTĒJO NOVADU UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATBALSTA MĒRĶI.....	20
ATBALSTA STRATĒGIJĀ IEKĻAUJAMĀS UN ĪPAŠI ATBALSTĀMĀS UZŅĒMĒJDARBĪBAS JOMAS.....	21
STRATĒGISKAIS MĒRĶIS UZŅĒMĒJDARBĪBĀ.....	24
STRATĒGIJAS UZRAUDZĪBA.....	26
INSTITUCIONĀLAIS IETVARIS.....	26
UZRAUDZĪBAS RĀDĪTĀJI.....	27
POLITIKAS UZRAUDZĪBAS RĀDĪTĀJI.....	28
STRATĒGIJAS UZRAUDZĪBAS ZIŅOJUMA STRUKTŪRA.....	28
UZRAUDZĪBAS RĀDĪTĀJI.....	29
UZRAUDZĪBAS RĀDĪTĀJU BĀZES VĒRTĪBAS.....	30

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI

CSP	Centrālā statistikas pārvalde
EK	Eiropas Komisija
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
FM	Finanšu ministrija
LAD	Lauku atbalsta dienests
LLKC	Latvijas Lauku konsultāciju centrs
TIC	Tūrisma informācijas centrs

IEVADS

Nīcas novadā attīstās lauksaimnieciskā ražošana un pārstrāde, tūrisma un citi pakalpojumi, kokapstrāde, zivsaimniecības un citas uzņēmējdarbības nozares.

Nīcas novada attīstības programma 2014.-2020. gadam, kas ir apstiprināta ar 2014. gada 27. jūnija lēmumu "Par Nīcas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2014.-2030.gadam" un "Nīcas novada attīstības programmu 2014.-2020. gadam", paredz stratēģisko mērķi: **„Pievilcīgas, novadam raksturīgas un ērti sasniedzamas uzņēmējdarbības un tūrisma vides izveidošana, efektīvi un ilgtspējīgi izmantojot novada resursus”**. Pamatojoties uz stratēģisko mērķi, izvirzīti divi rīcības virzieni:

- „Atbalstīt uzņēmējdarbību novada ražošanas, lauksaimniecības un ūdeņu teritorijās”;
- „Sekmēt nelielu uzņēmumu izveidi, kas piedāvās darba vietas novada iedzīvotājiem”.

Kas ir Nīcas novada uzņēmējdarbības atbalsta stratēģija 2018-2030.gadam?

Stratēģija ir attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka pašvaldības vēlamo attīstību ilgtermiņā tieši uzņēmējdarbības jomā. Stratēģijas izstrāde uzsākta, pamatojoties uz Nīcas novada domes lēmumu. Stratēģijas izstrādi veica SIA “Ķemers Business and Law Company”.

Ko ietver šī stratēģija?

Tā ietver pašvaldības redzējumu par pašvaldības lomu uzņēmējdarbības veicināšanā un attīstībā Nīcas novadā, balstoties uz situācijas novērtējumu.

Stratēģijas izstrāde veikta saskaņā ar Latvijas normatīvajiem aktiem un ņemot vērā spēkā esošos nacionālos, reģionālos un vietējā līmeņa attīstības plānošanas dokumentus. Stratēģija ir izstrādāta saskaņā ar “Nīcas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2014.-2030.gadam”. Stratēģijas un rīcības plānu izstrādes gaitā ievēroti attīstības plānošanas pamatprincipi, kas noteikti Attīstības plānošanas sistēmas likumā.

Stratēģija veidota atbilstoši likumā “Par pašvaldībām” 15.pantā noteiktajām autonomajām funkcijām, proti, pašvaldības funkcija ir *“sekmēt saimniecisko darbību attiecīgajā administratīvajā teritorijā, rūpēties par bezdarba samazināšanu”*. Tādējādi, stratēģija atspoguļo pašvaldības redzējumu par iepriekš minētās funkcijas izpildi.

NOVADA VIZĪTKARTE

Ģeogrāfiskais novietojums:	Latvijas Dienvidrietumos, Baltijas jūras krastā, starp Liepāju un Palangu
Platība:	35079 ha
Pastāvīgo iedzīvotāju skaits (2017).gadā:	3278
Administratīvais centrs :	Nīca
Ciemi:	Nīca, Grīnvalti, Pērkone, Bernāti, Jūrmalciems, Klampju ciems, Kalnišķi, Rude un Otaņķi
Uzņēmumu skaits, 2016.gadā	109
Jūras piekrastes garums:	24 km
Dabas parki Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas „Natura 2000”:	Dabas parks „Pape”; Dabas parks „Bernāti”; Dabas liegums „Rucavas īvju audze”; Dabas liegums „Ječu purvs”; Dabas liegums „Liepājas ezers”

Nīcas novads izveidots 2009.gadā, apvienojoties Nīcas un Otaņķu pagastiem. Tā kopējā platība 350,8 km² ar 3481 iedzīvotāju (*uz 01.01.2017.gadu pēc CSP datiem*).

Platības ziņā novads ieņem 63.vietu bet iedzīvotāju skaita ziņā 86.vietu starp 110 Latvijas novadiem. Nīcas novads ir viens no 43 novadiem, kuru teritorijās nav pilsētu. Līdz ar to iedzīvotāju apdzīvotības blīvums ir 9,94 cilvēki uz 1km², kamēr vidēji Latvijas novados bez republikas pilsētām ir 15,95 cilvēki uz 1km².

Nīcas novads atrodas Latvijas dienvidrietumos, Baltijas jūras austrumu krastā. Tajā atrodas Latvijas Rietumu tālākais punkts – Bernātu rags. Novads robežojas ar Grobiņas un Rucavas novadiem un Liepājas pilsētu. Novadā ir deviņi ciemi - Nīca, Grīnvalti, Pērkone, Bernāti, Jūrmalciems, Klampju ciems, Kalnišķi, Rude un Otaņķi. 75% novada iedzīvotāju dzīvo Nīcas pagastā, no kuriem 50% ir Nīcas ciema iedzīvotāji. Nīca ir novada administratīvais centrs.

PAŠREIZĒJĀS UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATBALSTA VIDES ANALĪZE

Nīcas novada atrašanās pie Baltijas jūras, lauksaimniecības zemju aktīvā izmantošana, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un ūdenstilpes ir būtiska priekšrocība, kas piešķir papildu vērtību Nīcas novadam.

Nīcas novada pašvaldības būtiskākie resursi uzņēmējdarbības vides atbalstam ir pašvaldības darbinieku pozitīvā attieksme par uzņēmējdarbības attīstību, kā arī izstrādātais plānošanas dokumentu kopums, kas sniedz pamatīgu ilgtermiņa skatījuma bāzi.

1.tabula.

Nīcas novada uzņēmējdarbības atbalsta situācijas SVID analīze

<p>STIPRĀS PUSES</p> <ul style="list-style-type: none"> *Dabas resursi – meži, lauksaimniecības zemes, Baltijas jūras piekraste *Pašvaldības darbinieku pozitīvā attieksme par uzņēmējdarbības attīstību *LLKC konsultanta darbs Nīcas novadā *Atrašanās vieta – tuvākais ceļš no Liepājas uz Lietuvu *Labs mobilo sakaru un interneta pārklājums *Spēcīgi tradicionālo nozaru uzņēmumi (lauksaimniecība, mežizstrāde, transporta nozare u.c.) *Spēcīgs tradicionālā tūrisma piedāvājums *Spēcīgs kultūrvēsturiskais mantojums 	<p>VĀJĀS PUSES</p> <ul style="list-style-type: none"> *Iedzīvotāju skaita samazinājums, kam seko sabiedrisko pakalpojumu samazināšana. Darbaspēka trūkums ražošanas sektorā *Līdzšinējā pasīvā pašvaldības darbība uzņēmējdarbības attīstībā *Pašvaldībai piederošu brīvu telpu trūkums *Slikta ceļu kvalitāte daļā lauku teritorijas *Daļa infrastruktūras nolietota *Stratēģiskas attīstības trūkums uzņēmējdarbības atbalsta komunikācijā *Līdzšinējas veiksmīgas komunikācijas trūkums starp novada domi un uzņēmējiem
<p>IESPĒJAS</p> <ul style="list-style-type: none"> *Veicināt sabiedrības līdzdalību, aktivitāti novadā. *Lietuvas un Liepājas tuvums – iespēja attīstīt kopīgus tūrisma pakalpojumus, preču noieta tirgus *Ļoti augsts dabas tūrisma potenciāls *Sociālās uzņēmējdarbības attīstība *Aktīvi kaimiņu novadi *LLKC struktūrvienības kā aktīvākas sadarbības platformas izmantošana *Starptautiskās sadarbības palielināšanās *Veicināt kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu. *Veicināt tūristu skaita pieaugumu, kā arī vietējo preču un pakalpojumu tirgus noietu. 	<p>DRAUDI</p> <ul style="list-style-type: none"> *Iedzīvotāju skaita samazināšanās *Klimata pārmaiņas un krasta erozija *Privātīpašnieku nevēlēšanās savas telpas piedāvāt nomaī uzņēmējdarbības veicējiem *Liela konkurence investīciju piesaistē *Politiskās gribas apsūkums uzņēmējdarbības atbalsta rīcību ieviešanā

SVID analīze: ko tas nozīmē:

Nīcas novads atrodas Latvijas pierobežā, tiešā Liepājas tuvumā, sniedzot virkni priekšrocību – saražoto preču un produktu noieta tirgu, izcilas dabas bagātības, kā arī Lietuvas tuvums ļauj attīstīt veiksmīgu pārrobežu sadarbību un rada regulāru tūristu plūsmu.

Nīcas novadā pieejamas lauku attīstības konsultanta konsultācijas, kas vērtējams kā **vērtīgs instruments** visu ar lauku attīstību saistīto jautājumu risinājumu meklēšanā. Cilvēks, pie kura vērsties ar nozari saistītu jautājumu risināšanā, kā arī regulāra informācijas iegūšanas iespēja rada priekšnoteikumus nozares vitalitātes saglabāšanai. Būtiski nodrošināt šī resursa pilnvērtīgu izmantošanu, skaidri definējot konsultanta darbības laikā sasniedzamos mērķus un kontrolējot to, izpildi.

Kā Nīcas novada uzņēmējdarbības atbalsta situācijas **vājā puse** identificēta nepārskatāmā uzņēmējdarbības jomas komunikācija. Pašvaldības mājas lapā www.nica.lv izveidota atsevišķa sadaļa „Uzņēmējdarbība”, kas vērtējama kā laba iniciatīva, uzsverot šīs jomas nozīmību novada attīstībā.

Taču šīs sadaļas mērķis – sniegt informāciju par novada uzņēmējiem un informēt potenciālos uzņēmējus – netiek pilnībā sasniegts. Informācija par novadā reģistrētajiem uzņēmumiem ir nepilnīga, un šobrīd pilnībā neatspoguļo informāciju par uzņēmējdarbības vidi kopumā. Uzņēmumu sarakstā iekļauta tikai daļa esošo uzņēmumu, nepieciešams aktualizēt kontaktinformāciju.

Šajā sadaļā iespējams iekļaut informāciju par vietām, kur iegādāties vietējos ražojumus. Šo informāciju vēlams iekļaut mājas lapā interaktīvākā veidā, ļaujot lapas lietotājam uzreiz atklāt Nīcas novadā ražoto preču un produktu, kā arī pieejamo pakalpojumu, dažādību. Šīs sadaļas attīstība veidojama ciešā sadarbībā ar novada uzņēmēju sadarbības klasteru veidošanos, jo var kalpot kā katalogs, kurā atrodama izsmeltoša informācija par katru uzņēmumu.

Iespēju ziņā - Nīcas novada uzņēmējdarbības atbalsta situācijā identificēts Lietuvas tuvums, kas ļauj attīstīt gan kopīgus pārrobežu tūrisma pakalpojumus, gan arī meklēt savu preču noieta tirgus. Liepājas tuvums ir lielisks apstāklis, kura izmantošanas iespējas vēl nav izsmeltas. Gan pilsētā notiekošie kultūras pasākumi, gan paši pilsētas iedzīvotāji rada pieprasījumu, kura apmierināšanā Nīcas novadam ir liela potenciālā kapacitāte, nodrošinot naktsmītnes, dabas tūrisma objektus, kā arī piedāvājot novadā saražotos pārtikas produktus.

Nīcas novads ir unikāls ar savu dabas teritoriju augsto rekreatīvo vērtību – šī ir iespēja, kuru, īstenojot infrastruktūras uzlabojumus, var izmantot Nīcas novada tēla popularizēšanai, dabas tūrisma attīstīšanai.

Lieliska iespēja Nīcas novada uzņēmējdarbības attīstībai ir šobrīd valsts mērogā ļoti aktuālā valsts atbalsta sistēma sociālās uzņēmējdarbības ieviešanai, ņemot vērā pieaugošo sabiedrības novecošanos. Tā ir iespēja gan senioriem, gan cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kā arī ikvienam sabiedrības loceklim saņemt finansiālu atbalstu savas uz sabiedrības labumu vērstas uzņēmējdarbības uzsākšanai.

Jau šobrīd zināmās sociālās uzņēmējdarbības iniciatīvas iekļauj senioru gatavoto rokdarbu pievienošanu gataviem produktiem, palielinot to vērtību. Sociālā uzņēmējdarbība var veicināt arī sabiedrības saliedēšanos un sadarbību, stimulējot kopīgu ideju īstenošanu gados jaunākiem uzņēmējiem ar jau pieredzējušiem cilvēkiem.

Ar Nīcu robežjošo novadu aktivitātes tūrisma, sava tēla un saražotās produkcijas popularizēšanas jomās var sniegt pozitīvu ietekmi uz Nīcas novada attīstību, veicinot visa reģiona atpazīstamību. Saskaņā ar Latvijas Tūrisma attīstības politikas pamatnostādņem¹, stratēģiskās partnerības stiprināšana ar blakus esošajām pašvaldībām funkcionālo galamērķu ietvaros nodrošina lielāku konkurētspēju vietām ilgtermiņā. Latvijas reģioni visbiežāk tiek apceloti ar motorizētiem transportlīdzekļiem, kas ļauj dienas laikā veikt ievērojamus attālumus – tā kā ceļotāji ir ļoti mobili, ir nepieciešams spēcīgs tūrisma piedāvājums visā reģionā, lai novada viesus pie sevis noturētu ilgāk par vienu dienu.

Būtiski ir ilgtermiņā veidot ciešu sadarbību ar kaimiņu novadiem, kopējām problēmām meklējot kopīgus risinājumus. Šādas sadarbības pirmie soļi var tikt veidoti tematiski – tūrisma jomās izstrādājot kopīgus maršrutus, plānojot kopīgus materiālus u.c.

Latvijas lauku konsultāciju centra reģionālie konsultanti var būt noderīgi kā informatīvā struktūra ar kaimiņu novadiem kopīgu zemnieku un zvejnieku kooperatīvu izveidei. Tie jau šobrīd ir cilvēki, kas darbojas šajos novados, viņi ir ieinteresēti novadu attīstībā un viņiem ir izveidojusies komunikācija ar vietējiem uzņēmējiem.

Kā **potenciālie draudi** Nīcas novada uzņēmējdarbības atbalsta situācijai identificēta privātīpašnieku nevēlēšanās sadarboties ar pašvaldību, piedāvājot savas telpas potenciālajiem uzņēmējiem. Lai arī situāciju izslēgt nav iespējams, īstenojot uzņēmējdarbības atbalsta stratēģijā iekļautos soļus, ir grūti identificēt racionālus apsvērumus šādas sadarbības neveicināšanai. Cilvēku nevēlēšanās sadarboties var spēlēt nozīmīgu lomu šīs iniciatīvas īstenošanā, taču šajā situācijā ir būtiski paļauties uz pašvaldības darbinieku kompetenci un spēju veidot veiksmīgu komunikāciju ar novada iedzīvotājiem.

Pašvaldības kompetencē būtu izvērtēt nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu piešķiršanu tiem īpašniekiem, kuri izvēlētos iesaistīties pašvaldības asistētajā informācijas apmaiņā starp potenciālajiem investoriem un vietējiem īpašniekiem.

Gadījumā, ja strauji samazinās ārējo finanšu resursu pieejamība, atsevišķu Nīcas novadā plānoto uzņēmējdarbības atbalsta iniciatīvu realizēšana iespējama, pārplānojot finansējuma avotus un daļu no iniciatīvām ilgākā laika posmā īstenojot par pašvaldības līdzekļiem.

Politiskās gribas apsūkums uzņēmējdarbības atbalsta rīcību ieviešanā ir būtisks drauds visa Nīcas novada turpmākā attīstībā. Ņemot vērā Nīcas novadam izstrādāto ilgtermiņa plānošanas dokumentu saturu un daudzveidību, atbalsta pārtraukšana uzņēmējdarbības vides uzlabošanai būtu klajā pretrunā ar spēkā esošajiem dokumentiem un tā iestāšanās vērtējama kā maz iespējama.

---

¹ Latvijas Tūrisma attīstības politikas pamatnostādņem <https://likumi.lv/doc.php?id=92341>

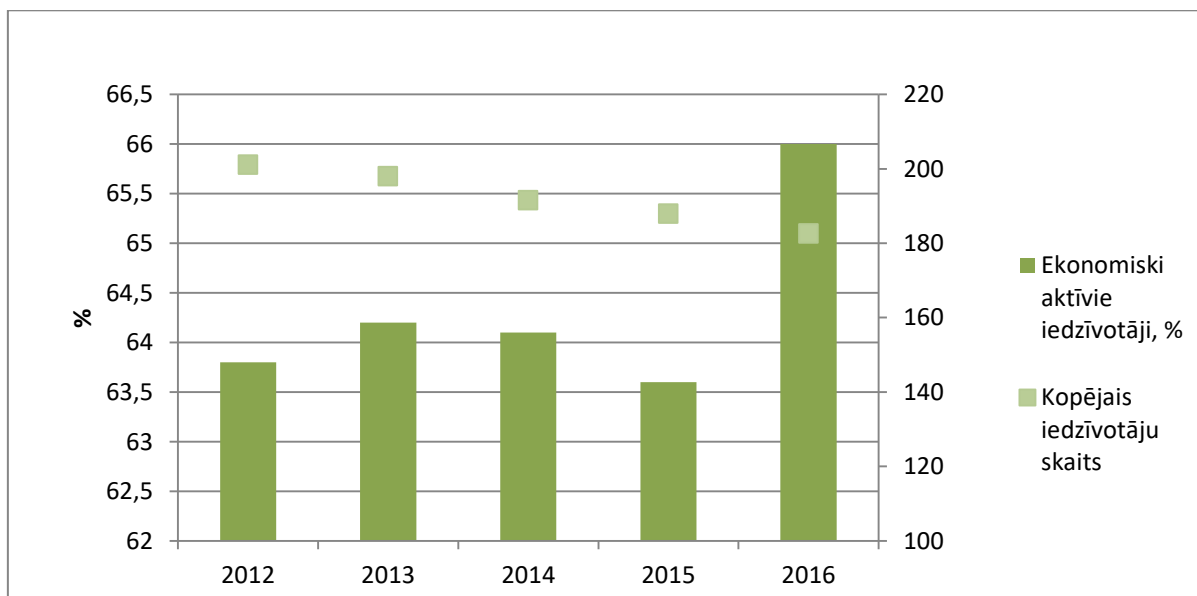
PAŠREIZĒJĀS UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATBALSTA VIDES RAKSTUROJUMS

ATTĪSTĪBAS TENDENCES UN RESURSI

Uzņēmējdarbības atbalsta situācijas attīstība ir process, kuru iespējams pozitīvi ietekmēt, caur likumdošanas sakārtošanu radot uzņēmējdarbībai labvēlīgu vidi (nacionālā un vietējā mērogā), ieviešot uzņēmējdarbības atbalsta fondus (nacionālā un vietējā mērogā), pilnveidojot nodokļu politiku (nacionālā un vietējā mērogā), pilnveidojot ārējās tirdzniecības politiku un veicinot eksportu (galvenokārt. nacionālā mērogā) un, veicot citas darbības, kuru mērķis ir investīciju piesaiste un ražošanas procesa kvalitātes uzlabošana. Liela daļa apjomīgu uzņēmējdarbības atbalsta instrumentu ir valsts pārziņā un ir būtiski izmantot šīs valsts un ES nodrošinātās iespējas, kuras tiek īstenotas caur LIAA, partnerībām un citiem instrumentiem. Pašvaldībai kā uzņēmējiem vistuvāk esošai valsts pārvaldes vienībai ir būtiska loma tiešā komunikācijā ar vietējiem uzņēmējiem, nodrošinot saikni starp teritorijas iedzīvotājiem un valsts īstenoto politiku uzņēmējdarbības atbalsta jomā.

Uzņēmējdarbības attīstību iespējams novērtēt, analizējot **ierosinošos indikatorus** - investīcijas un ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaitu, kā arī **rezultatīvos indikatorus** - iekšzemes kopprodukts, bezdarba rādītāji, kā arī iedzīvotāju labklājība.

Analizējot šos Centrālās Statistikas Pārvaldes apkopotos rādītājus Nīcas novada gadījumā (Kurzemes reģions), ir secināms, ka uzņēmējdarbības attīstībā vērojama pozitīva tendence. Uzņēmējdarbības attīstības indikatoru statistika pieejama sadalījumā pa reģioniem, tādēļ ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits, bezdarbnieku īpatsvars un mājsaimniecību rīcībā esošo ienākumu analīze Nīcas novada situācijas gadījumā pielīdzināta vispārējām Kurzemes reģiona vērtībām.

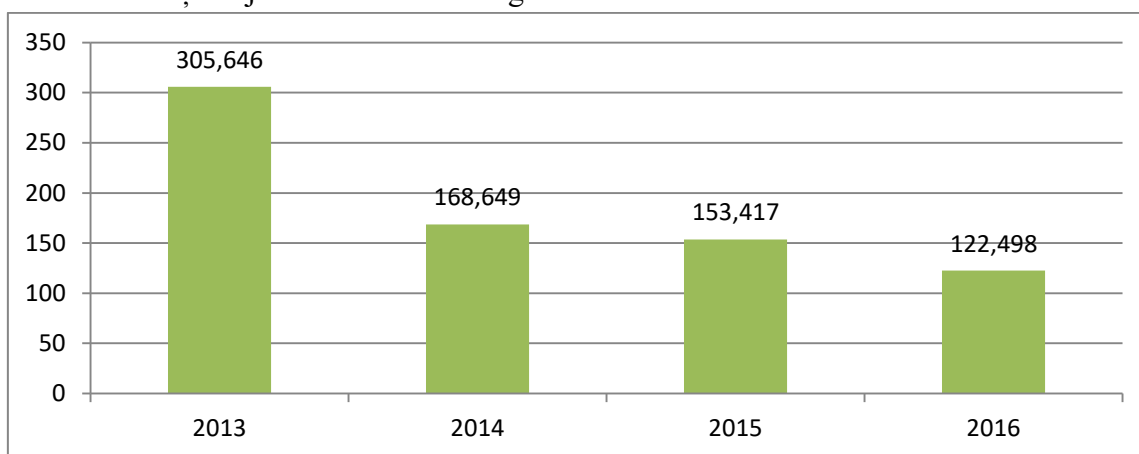
1. att. Ekonomisko aktīvo iedzīvotāju īpatsvars Kurzemes reģionā

Avots: CSP

Fokusējoties uz vienu no diviem būtiskākajiem uzņēmējdarbības attīstību ierosinošajiem indikatoriem – **ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaitu** - redzams, ka ekonomiski aktīvo iedzīvotāju īpatsvars Kurzemes reģionā 2016. gadā sasniedzis 66%, kas ir augstākais rādītājs

kopš 2012.gada. Kurzemes reģiona rādītāji ir nedaudz zemāki par Latvijas vidējo rādījumu). Laika posmā no 2012-2015.gadam ekonomiski aktīvo iedzīvotāju īpatsvars svārstījies starp 63 un 64 procentiem. Lai arī kopējais reģiona iedzīvotāju skaits turpina pakāpeniski samazināties, atzinīgi vērtējams nesenais ekonomiski aktīvo iedzīvotāju daļas pieaugums.

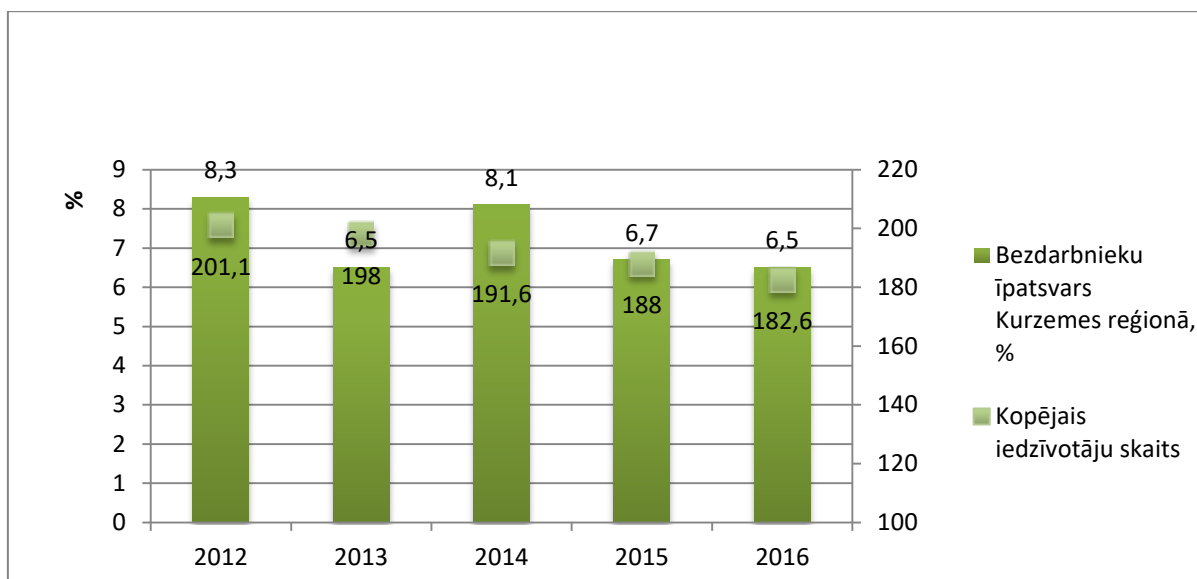
Otra būtiskākā uzņēmējdarbības attīstību ierosinošā indikatora - **investīciju apjoma** - statistikas dati valsts mērogā tiek apkopoti gan statistisko reģionu, gan arī lielo pilsētu kategorijās, tādēļ ar mērķi uzlabot iegūtās analīzes atbilstību Nīcas novadam, no kopējās reģiona vērtības atņemtas divu lielo reģiona pilsētu - Ventspils un Liepājas - vērtības. Aplūkojot četru nesenāko gadu statistiku, redzams, ka investīciju apjoms 2014.gadā piedzīvojis strauju kritumu (no ~ 300 milj. EUR uz ~ 165 milj. EUR). Turpmākajos gados investīciju samazinājums turpinājies lēnākā tempā, 2016.gadā sasniedzot ~122 milj.EUR. Šī tendence vērtējama kā negatīva, jo relatīvi īsā termiņā atspoguļo ievērojamu investīciju samazinājumu, kam ir tieša ietekme uz uzņēmējdarbības attīstību reģionā.

2.att. Nefinanšu investīcijas Kurzemes reģionā miljonos EUR (neiekļaujot Liepāju un Ventspili) Avots: CSP

Turpinājumā analizēti uzņēmējdarbības attīstības **rezultatīvo indikatoru** rezultāti – bezdarba rādītāji, iekšzemes kopprodukts un iedzīvotāju labklājība. Šie rādītāji atspoguļo uzņēmējdarbības vides ietekmi uz vietējo sabiedrību un iedzīvotājiem.

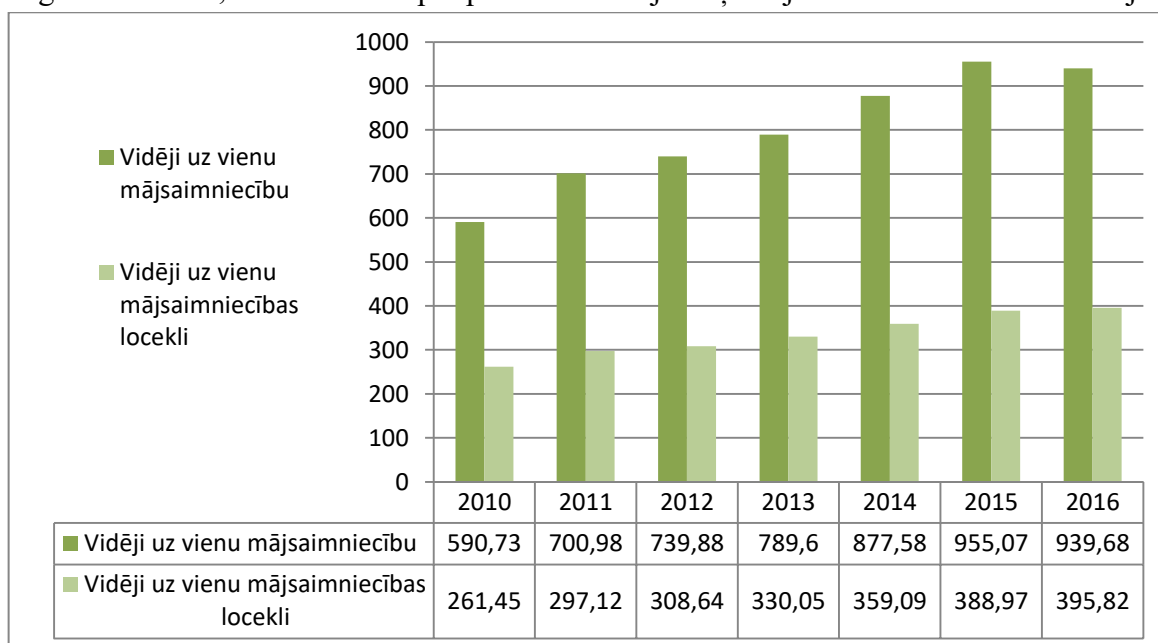
Bezdarbnieku īpatsvars Kurzemes reģionā laika posmā no 2012.-2016.gadam svārstījies no 8.3%-6.5%, ar tendenci laika gaitā samazināties. Tā kā kopējais reģiona iedzīvotāju skaits turpina pakāpeniski samazināties (2016.gadā sasniedzot 182,6 tūkst. iedzīvotāju), ir būtiski ņemt vērā šo tendenci kontekstā ar potenciāli uzņēmējdarbībā nodarbināmo iedzīvotāju skaita samazināšanos. Arvien biežāk uzņēmēji saskaras ar grūtībām atrast darbiniekus – saskaņā ar aplūkoto statistiku, šī tendence turpinās attīstīties tālāk, tādēļ būtiski ieviest piemērotus atbalsta risinājumus.

3. att. Bezdarbnieku īpatsvars Kurzemes reģionā.

Avots: CSP

Kurzemes reģiona mājsaimniecību rīcībā esošo ienākumu apjoms (arī aplūkojot vidējo rādītāju uz vienu mājsaimniecības locekli) pēdējo gadu laikā piedzīvojis stabilu pieaugumu, 2015.gadā sasniedzot līdz šim augstāko vērtību - ~955.00 EUR un 2016.gadā nedaudz samazinoties uz ~940.00 EUR. Interesanti, ka vidējā ienākumu summa uz vienu mājsaimniecības locekli 2016.gadā pārsniegusi 2015.gada rādītājus, indicējot mājsaimniecības locekļu skaita samazinājumu. Tā kā mājsaimniecību rīcībā esošo ienākumu apjomu raksturo vispārīgi pieaugoša tendence, šis uzskatāms par pozitīvu rādītāju uzņēmējdarbības attīstības novērtējumā.

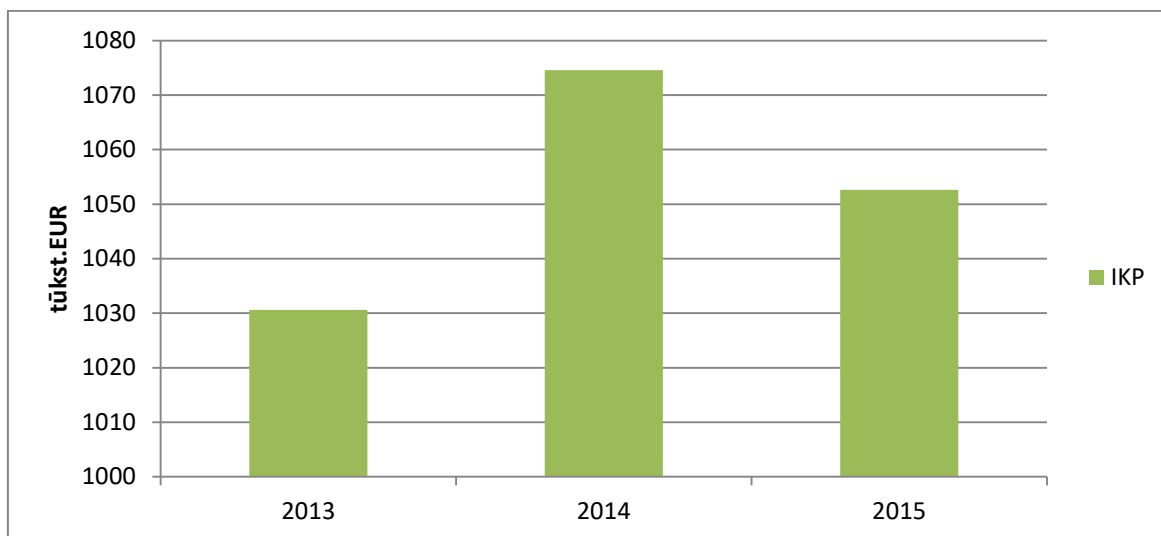

4.att. Mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi Kurzemes reģionā.

Avots: CSP

Iekšzemes kopprodukta no ražošanas aspekta (IKP) statistikas dati valsts mērogā tiek apkopoti gan statistisko reģionu, gan arī lielo pilsētu kategorijās, tādēļ ar mērķi uzlabot iegūtās analīzes reprezentatīvu, no kopējās reģiona vērtības atņemtas divu lielo reģiona pilsētu -

Ventspils un Liepājas - vērtības. Kurzemes IKP rādītāji laika posmā no 2013-2015.gadam svārstījušies no 1030 tūkstošiem līdz nedaudz vairāk par 1070 tūkstošiem EUR. Šie dati nodrošina izpratni par reģionā saražoto preču un pakalpojumu vērtību šajā laika posmā, ļaujot novērtēt vērtības izmaiņas turpmākajos gados.

5.att. Kurzemes IKP (neiekļaujot Liepāju un Ventspili)

Avots: CSP

Augstāk veiktā statistikas analīze liecina, ka, lai arī tādi uzņēmējdarbības attīstību apzīmējoši rezultatīvie rādītāji kā mājsaimniecību ienākumu pieaugums un bezdarbnieku īpatsvara samazinājums attīstās pozitīvā virzienā, IKP apjoms ir svārstīgs.

Uzņēmējdarbības attīstību ierosinošais rādītājs - ekonomiski aktīvo iedzīvotāju īpatsvars – piedzīvo relatīvi pozitīvu attīstību, taču investīciju apjoms pēdējo 4 gadu laikā ir ievērojami samazinājies (par vairāk nekā 50%). Tas liek uzmanīgi vērtēt Kurzemes, tai skaitā arī Nīcas novada, uzņēmējdarbības attīstības tempu.

Iepriekš veiktā analīze apstiprina **divus būtiskākos virzienus**, kuros nepieciešams atbalsts uzņēmējdarbības vides stiprināšanā – par aktualitāti kļuvusī problemātiskā **darbinieku piesaiste un investīciju piesaistes** veicināšana. Līdz šim veiktās Nīcas novada pašvaldības aktivitātes vietējās uzņēmējdarbības vides veicināšanā ietver lauku attīstības konsultanta aktivitāšu nodrošināšanu (t.sk. izglītojošu semināru organizēšana), iespēju pieteikties sava uzņēmuma informācijas ievietošanai Nīcas novada mājas lapā, uzņēmējdarbības pamatu apgūšanas iespējas nodrošināšanu Nīcas vidusskolā, sadarbības iespējas ar novada Tūrisma informācijas centru, ārējā finansējuma piesaistes iespēju informācijas sniegšanu caur mājaslapu un novada avīzi.

Šobrīd Nīcas novada pašvaldība apsver iespēju ieviest lielā daļā Latvijas novadu jau darbošos sistēmu, kurā jaunu uzņēmumu veidošana tiek veicināta ar pašvaldības piešķirtu grantu palīdzību. Tāpat konsultācijās ar novada uzņēmējiem ir identificēta nepieciešamība izveidot vienotu tūrisma informācijas elektronisko platformu un ieviest regulāru savstarpēju konsultāciju organizēšanu. Šādu uzņēmējdarbības atbalsta situācijas attīstības virzienu īstenošana var nodrošināt nepieciešamo pozitīvo virzību Nīcas novada uzņēmējdarbības vides uzlabošanā.

Pašvaldība kā uzņēmējiem vistuvāk esošā valsts pārvaldes vienība var iesaistīties uzņēmējiem aktuālās **darbinieku piesaistes** problēmas risināšanā caur uzlabotu savstarpējo un ārējo komunikāciju. Vietējās likumdošanas pielāgošana nekustamā īpašuma atvieglojumu piešķiršanai var sniegt pozitīvu devumu uzņēmējdarbības atbalsta situācijas attīstībā. Uzņēmējdarbības atbalsta fondu ieviešana var sekmēt jaunu uzņēmumu rašanos un jauniešu iesaisti uzņēmējdarbībā. Novada uzņēmumu piesaistīto **investīciju** apjoma palielināšanu iespējams panākt caur uzlabotu novada komunikāciju ar uzņēmējiem – nodrošinot sekmīgāku informācijas pārseni starp valsts institūcijām un uzņēmējiem.

Uzņēmējdarbības atbalsta situācijas uzlabošanai Nīcas novadā sākotnēji nav nepieciešami būtiski finansiāli ieguldījumi un papildu resursi. Liela daļa uzņēmējdarbības vides uzlabošanai nepieciešamo atbalsta pasākumu ir īstenojami pašvaldības esošo darbinieku kompetences ietvaros, stratēģiski un ilgtermiņā plānojot uzlabotu informācijas apriti.

ATBALSTS LAUKSAIMNIECĪBAI

Šobrīd Nīcas novada pašvaldībā tieši pieejamais atbalsts uzņēmējdarbības attīstībā tiek koncentrēts galvenokārt uz lauksaimniecības jomu un tiek īstenots ar LLKC konsultanta palīdzību.

LLKC konsultants, darbojoties kā daļa no LLKC Liepājas biroja:

- a) nodrošina klātienē un attālinātas konsultācijas vietējiem lauksaimniecībā iesaistītajiem uzņēmējiem un privātpersonām,
- b) iesaistās izglītojošu semināru organizēšanā un informācijas izplatīšanā lauksaimniecībā iesaistītajiem uzņēmējiem.

Izglītojošo pasākumu organizēšana notiek Liepājas LLKC teritorijā kooperējoties ar kaimiņu novadiem – atkarībā no tā, kurā no LLKC Liepājas teritoriālās nodaļas novadiem ir izteiktāka interese par konkrētu jautājumu, tiek izvēlēta izglītojošo pasākumu norises vieta.

Lai arī **lauksaimniecība** Nīcas novadā ir dominējoša nozare (sk.sadaļu „*Pētījums par maza mēroga vidi nepiesārņojošu ražošanas ar augstu pievienoto vērtību attīstību*”) un vienīgā joma, kurā organizēts informatīvs atbalsts, nozares attīstības organizācijai trūkst stratēģiskas virzības. LLKC Nīcas novada klienti tiek reģistrēti, taču netiek uzturēta regulāra statistika par sniegto konsultāciju sekmību – attiecīgi ir sarežģīti izvērtēt, cik lielu devumu lauksaimniecības jomas attīstībā ieņem pašvaldības nodrošinātās konsultācijas, t.sk. arī cik mērķtiecīgi ir ar konsultāciju sniegšanu saistītie izdevumi. LLKC konsultanta pienākumiem jābūt skaidri sasaistītiem ar sasniedzamajiem mērķiem un proporcionāliem radītajam ieguldījumam novada uzņēmējdarbības vides attīstībā.

Lauksaimniecības joma Nīcas novadā ir nozīmīga un augoša un būtiski ir saglabāt līdzšinējo konsultatīvo funkciju, tai piešķirot stratēģiskāku virzību. Lai varētu detalizēti izvērtēt Nīcas novada attīstību, LLKC būtu jāveido un jāpublicē ar lauksaimniecību un lauku attīstību saistītas statistikas krātuvi. Apkopojamai statistikai jāspēj demonstrēt LLKC Nīcas novadā sniegto konsultāciju rezultātus – jāseko līdzi lauksaimniecības aktivitāšu teritoriālām, apgrozījuma, aktivitātes, iesaistīto personu skaita izmaiņām, šos datus krustojot ar LLKC organizēto izglītojošo pasākumu, informācijas izplatīšanas un sniegto individuālo konsultāciju datiem. Būtiski turpmāk apkopot informāciju par esošo uzņēmumu un saimnieciskās darbības veicēju

apgrozījumu, saražotās produkcijas apjomu un tā izmaiņām, kā arī citu attiecināmu informāciju, kas var ļaut izdarīt secinājumus par lauksaimniecības jomas vitalitāti.

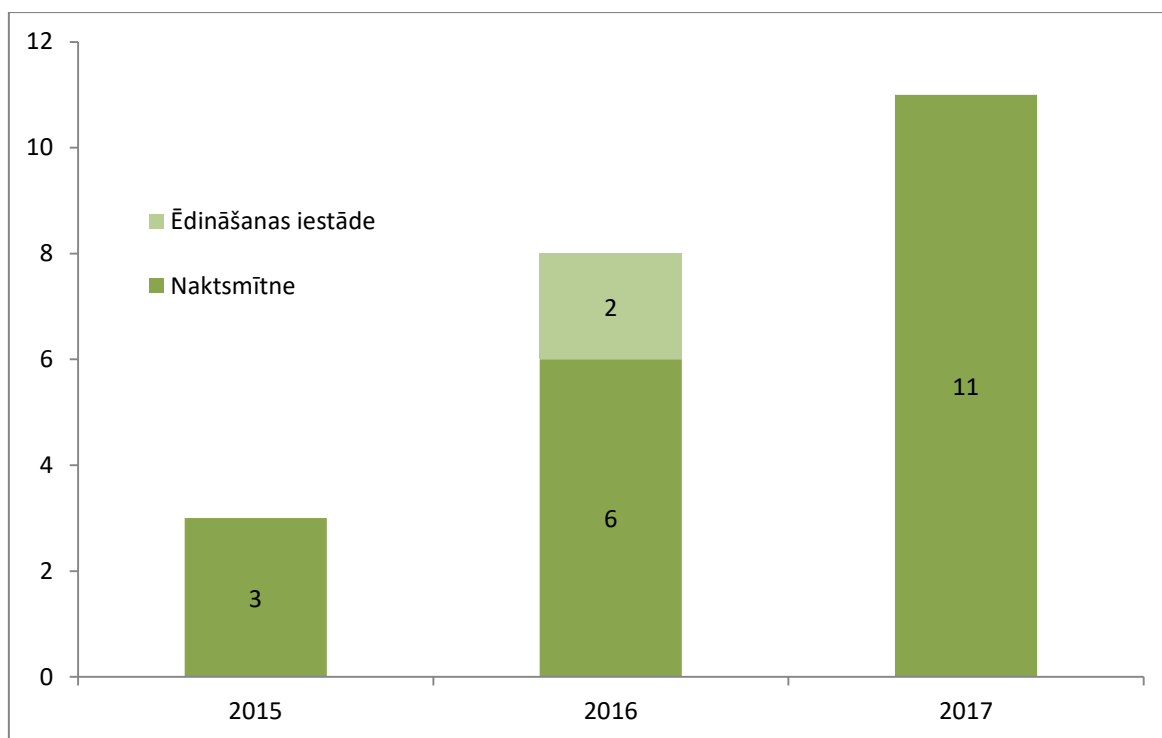
ATBALSTS TŪRISMA UN REKREĀCIJAS NOZAREI

BŪVVALDE

Nozīmīgs resurss Nīcas novada uzņēmējdarbības vides attīstībā jau šobrīd un arī turpmākos gadus būs būvvalde - šīs pašvaldības struktūrvienības darbs ir cieši saistīts ar tūrisma attīstību, spriežot pēc ierosināto būvniecības ieceru dinamikas.

Nīcas novadā vērojama pieaugoša tendence būvēt jaunas naktsmītnes (6.att.). Šī attīstības tendence liecina par Nīcas novadā **prioritāras uzņēmējdarbības jomas – tūrisma - attīstību**, tajā pašā laikā liekot pašvaldībai vērīgi sekot līdzī šo būvniecības ieceru ģeogrāfiskajai atrašanās vietai, nodrošinot, ka tās tiek izvietotas vietās, kur pašvaldības tās ir iekļāvušas un pašvaldības vērtīgo galvenokārt piekrastes teritoriju attīstība netiek pakļauta stihiskas apbūves riskam.

Nīcas novada būvvaldei kā uzņēmējdarbības atbalsta resursam uzdevums ir potenciālajiem attīstītājiem nodrošināt pilnīgu skaidrību būvniecības procesa ierosināšanā, lai katras būvniecības ieceres realizācija notiktu saskaņā ar Nīcas novada ilgtermiņa attīstības prioritātēm. Tas veicams nodrošinot ērtu un ātru informācijas pieejamību, piemēram, radot vadlīnijas, kas vērstas uz jaunu tūrisma uzņēmējdarbības ideju realizācijas uzsākšanu novadā. Tādējādi pašvaldība aktīvi uzrunā potenciālos investorus un uzņēmējus, bez kavēšanās sniedzot tiem viegli uztveramu informāciju / procesu skaidrojumu.

6. att. Būvniecības ierosinājumu dinamika Nīcas novadā - jaunveidojamas naktsmītņu un ēdināšanas iestādes.

Avots – nica.lv un bis.gov.lv

Atbalstot būvvaldes darbu, kā arī, aktīvi uzrunājot naktsmītņu attīstītājus un popularizējot šādu uzņēmējdarbības šķautni, pašvaldība **var sagatavot informatīvu materiālu (vadlīnijas) investoriem** un potenciālajiem naktsmītņu veidotājiem.

Pirmkārt, tajā būt iekļaujama informācija par pašvaldības teritorijā noteiktajām rekreācijas zonām, būvvaldes un tūrisma informācijas atbildīgo personu kontaktinformācija, būvniecības procesa laika grafika attēlojumu u.c. tehnisku informāciju, kas ir viegli uztverama un var ļaut izvērtēt savas iespējas iesaistīties naktsmītņu nodrošināšanā arī tiem potenciālajiem uzņēmējiem, kam nav iepriekšējas pieredzes būvniecības ideju realizācijā. Šādam materiālam jāietver arī nepārtraukti papildināma kartotēka ar pārdošanā esošajiem novada īpašumiem, kā arī novada degradētajām teritorijām un ēkām, kas atrodas rekreācijas zonās kopā ar īpašnieku kontaktinformāciju. Lai arī šobrīd pašvaldības un īpašnieku komunikācija šajā virzienā nav attīstīta, abpusēji izdevīgu attiecību veidošanas procesā šādu komunikāciju ir iespējams veidot ilgtermiņā.

Otrkārt, ņemot vērā, ka pašvaldības kompetencē ir izvērtēt nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu piešķiršanu tiem īpašniekiem, kas būtu gatavi iesaistīties šādā pašvaldības iniciatīvā, īpašuma iekļaušana šādā pašvaldības sarakstā var kalpot kā informatīvs atbalsts no pašvaldības puses, atbalstot īpašnieku un palīdzot tam izplatīt informāciju par savu īpašumu. Tādējādi iespējams veicināt jaunveidojamu naktsmītņu rašanos vietās, kuras šobrīd Nīcas novadā ir nesakārtotas un attiecīgi uzlabot kopējo novada tēlu.

Trešā šāda informatīva materiāla komponente ir tūrisma informācija, sniedzot potenciālajiem naktsmītņu attīstītājiem visaptverošu un objektīvu informāciju par tūristu plūsmas dinamiku, sezonas ilgumu, apskates objektiem un pašvaldības sniegto atbalstu tūrisma attīstībā. Ņemot vērā, ka šādai informācijai jābūt operatīvi precizējamai un papildināmai, rekomendējams informatīvā materiāla formāts ir interaktīva elektroniska datubāze ar pastāvīgajām sadaļām, kā arī visticamāk nepārtraukti mainīgu degradēto teritoriju un iegādei pieejamo īpašumu informāciju.

TŪRISMA INFORMĀCIJAS CENTRS

Atbalstāms Nīcas novada uzņēmējdarbības attīstības virziens ir TIC sadarbība ar vietējiem amatniekiem. Jau kopš 2012.gada, kad TIC iesaistījies Adventa laika tirdziņa organizēšanā, tajā tirgojot vietējo amatnieku preces, pakāpeniski veidojot sinerģisku sadarbību starp pašvaldību un novada amatniekiem.

Pateicoties TIC vadītājas aktivitātēm, kopš 2016.gada jūnija tiek slēgti līgumi ar novada amatniekiem par to produkcijas realizāciju TIC, tādējādi uzsākot neformālu vietējo amatnieku ražojumu tirdzniecības platformas veidošanu. Oficiālās sadarbības sākuma posmā TIC sadarbojās ar vienu amatnieku, taču, paplašinoties šai sadarbībai, līdz 2017.gada rudenim sadarbību ar TIC uzsākuši jau 6 vietējie amatnieki. Stratēģiski un, mērķtiecīgi turpinot šīs iniciatīvas realizāciju, tai ir potenciāls pāraugt nozīmīgā virzienā mazās uzņēmējdarbības atbalstam.

Šī ir abpusēji izdevīga sadarbība, jo amatnieku radītajām precēm ir nodrošināta realizācijas vieta un TIC apmeklētāju interese par vietējiem darinājumiem ir augsta – saskaņā ar TIC vadītājas apkopoto statistiku, 30% TIC apmeklētāju kopš oficiālas sadarbības uzsākšanas 2016.gada jūnijā, ir iegādājušies kādu no TIC pieejamiem suvenīriem.

TIC(ā) iegādei ir pieejami arī pašvaldības veidotie (pasūtītie) suvenīri, kas šajā apkopojumā attēloti kopīgi, pieņemot, ka gadījumā, ja vietējie amatnieki spētu nodrošināt visu TIC, pieejamo suvenīru vietēja ražojuma alternatīvu tiktu iegādāti vietējā ražojuma suvenīri.

Šobrīd TIC iegādājamo vietējo amatnieku preču cenas tiek noteiktas ar domes lēmumu, tās saglabājot amatnieku noteiktajā apmērā un tām nepiemērojot cenas paaugstinājumu. Šāds rīcības modelis motivēts ar atbalsta funkcijas sniegšanu vietējo amatnieku darbības attīstībai. Tā kā līgumu sagatavošana, preču uzskaites veikšana, to atrašanās nodrošināšana TIC telpās, kā arī maksājumu veikšana, rada izmaksas pašvaldībai, to kompensēšanai būtu jābūt iekļautai pārdodamo preču cenā. Ja Nīcas novada pašvaldības vēlēšanās ir neiekļaut ar preču tirdzniecību saistītās izmaksas preču cenā, tādējādi atbalstot vietējo amatnieku darbību, ir būtiski jebkurā gadījumā veikt šo izmaksu dokumentāciju un apkopot. Šāda rīcība var tikt definēta kā pašvaldības atbalsts uzņēmējdarbības attīstībai, taču to ir nepieciešams aprēķināt un nomērīt, lai izvērtētu tā atdevi. Tā kā atbalsts amatniekiem un mazajiem ražotājiem ir viena no Nīcas novada uzņēmējdarbības atbalstāmajām nozarēm, ir būtiski šo lēmumu pieņemšanā ņemt vērā pieauguma tendenci. Ja TIC, tiktu stratēģiski izvēlēts kā fokusa punkts novada amatniecības attīstībai, liekot lielāku uzsvāru uz amatnieku darinājumu popularizēšanu (sk.sadaļu „*Pētījums par maza mēroga vidi nepiesārņojošu ražošanas ar augstu pievienoto vērtību attīstību*”), pieaugtu ar šo sadaļu saistāmo pienākumu apjoms, radot papildu noslodzi tūrisma jomas speciālistei.

UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATBALSTA PLĀNU NOVĒRTĒJUMS NACIONĀLAJĀ UN REĢIONĀLAJĀ LĪMENĪ

Nacionālā līmeņa plānošanas dokumentos – “Ilgtspējīgās attīstības stratēģija Latvija 2030.” un “Nacionālais attīstības plāns 2014-2020.gadam” tiek akcentēta uzņēmējdarbības veicināšana visos Latvijas plānošanas reģionos – Rīgas, Vidzemes, Latgales, Kurzemes un Zemgales, balstoties uz ieguldījumu zināšanās, pilsētu un lauku mijiedarbību, nelauksaimniecisko uzņēmējdarbības formu attīstību un tūrismu.

Ilgtspējīgā attīstības stratēģija Latvija 2030 paredz, ka *“Latvijai ir jāklūst gan par pievilcīgu vietu Eiropā inovatīvas uzņēmējdarbības uzsākšanai, gan par pašu uzņēmīgāko Eiropas sabiedrību. [...] Veidojot Latvijas uzņēmējdarbības vidi, vispirms jādomā par iespējām, kā padarīt inovatīvu uzņēmējdarbību par pievilcīgu karjeras izvēli lielākai sabiedrības daļai.”*² Lai sasniegtu izvirzīto mērķi, tiek izvirzīti vairāki uzdevumi – uzņēmējdarbības mācību programmu apvienošana, tiek uzsvērtas potenciālo sociālo partneru un NVO atbalsta iespējas, biznesa inkubatoru un mentoru kustības attīstība, uzņēmēju iesaistīšana sabiedriskos tīklojumos, riska kapitāla nozares dibināšana, publisko pakalpojumu deleģēšana privātiem uzņēmumiem un atjaunojamās enerģijas izmantošana valsts reģionālās uzņēmējdarbības veicināšanā.

7.att. Saikne starp Ilgtspējīgā attīstības stratēģija Latvija 2030” un “Nacionālo attīstības plānu 2014-2020. gadam”

² Latvijas Republikas Saeima. (2010). Latvijas Ilgtspējīgās attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. [Adobe Digital Edition Version], 100.lpp.

Nacionālā attīstības plānā 2014-2020. gadam tiek iekļautas divas nozīmīgas attīstības prioritātes, kas tieši skar uzņēmējdarbības veicināšanu. *Viena no prioritātēm* ir tautsaimniecības izaugsme, kuras mērķis ir “*Latvijas tautas saimniecības struktūras sabalansēšana, uz ārējiem tirgiem orientēto nozaru darbības paplašināšana, mērķtiecīgs atbalsts ražošanas sektora uzņēmumiem un starptautiski konkurētspējīgu pakalpojumu sniedzējiem.*”³ *Otra prioritāte ir* “*izaugsmi atbalstošas teritorijas, kas ir vērsta uz priekšnoteikumu radīšanu ilgtspējīgai un līdzsvarotai ekonomiskajai attīstībai Latvijas pilsētās un novados.*”⁴

Lai īstenotu minētās **Nacionālā attīstības plāna 2014-2020. gadam** prioritātes tiek definēts pasākumu kopums, kas paredz:

- Sakārtotas tiesiskās bāzes (uzņēmēju vajadzībām) darbības nodrošināšana;
- Uzraudzības sistēmas darbību;
- Uzņēmēju vajadzībām orientētu valsts pārvaldes pakalpojumu ieviešanu;
- Investīciju piesaisti;
- Ēnu ekonomikas un korupcijas apkarošana;
- Administratīvā sloga samazināšana;
- Reģionu kapacitātes stiprināšana (maksimāli efektīvi izmantojot reģionā pieejamos resursus);
- Reģiona attīstības centru izveide;
- (Pašvaldību) pārrobežu sadarbības veicināšana.

Savukārt, **Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgās attīstības stratēģija 2015.-2030. gadam** prioritāšu pamatu veido uzņēmējdarbības atbalsta pasākumu kopums - jaunu darba vietu radīšana (t.i., uzņēmējdarbības uzsākšanas veicināšana) un atbilstošas infrastruktūras attīstība.⁵ Taču uzņēmējdarbības atbalsta pamatus veido: uzņēmējdarbības domāšanas attīstība (izglītības joma), cilvēkresursu piesaiste, infrastruktūras attīstība, normatīvās bāzes regulēšana un pārrobežu sadarbības veicināšana.

Saskaņā ar stratēģiju Kurzemes reģionam ir salīdzinošās priekšrocības zivsaimniecībai, apģērbu ražošanai, tūrismam, gatavo metālizstrādājumu ražošanai, mežsaimniecībā, pārtikas produktu ražošanā, uzglabāšanas un transporta palīgdarbību, vairumtirdzniecībai⁶. Tiesa, līdz galam nav novērtēts un atbalstīts vietējais patēriņš, mazo un vidējo uzņēmumu uz vietu balstīta attīstība, vietējo produktu ražošana, kam noteikti, ir gan ekonomisks, gan sociālas attīstības potenciāls⁷. Visbeidzot, stratēģija paredz, ka Kurzemes reģiona esošās specializācijas nozares ir zivsaimniecība, kokapstrāde, pārtikas rūpniecība, apģērbu ražošana, metālapstrāde, tūrisms un transports un loģistika⁸.

³ Pārresoru koordinācijas centrs. (2012). Latvijas nacionālās attīstības plāns 2014.-2020. Gadam. [Adobe Digital Edition Version], 68.lpp

⁴ Turpat.

⁵ Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības padome. (2015). Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgās attīstības stratēģija 2015.-2030. Gadam. Izgūts no: <http://www.kurzemesregions.lv/userfiles/files/Kurzeme%202030.pdf>

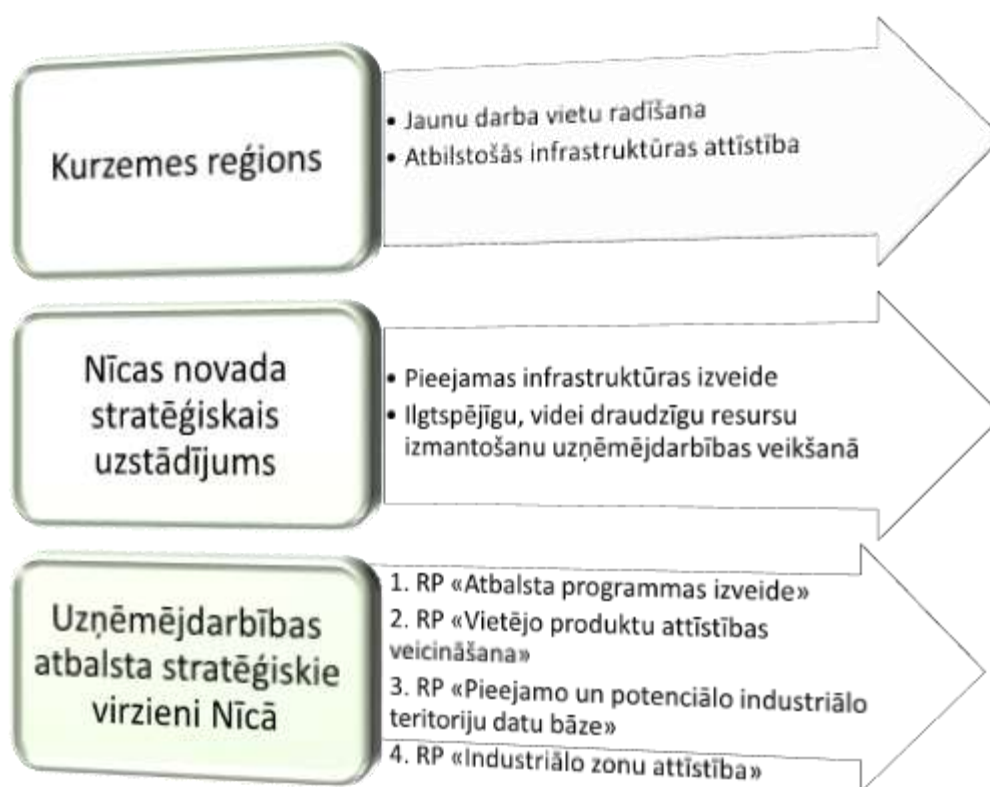
⁶ Turpat.

⁷ Turpat, 8.lpp.

⁸ Turpat, 9.lpp.

Nīcas novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam⁹ un Vides pārskatā 2013.-2025.gadam¹⁰ ir uzsvērti uzņēmējdarbības atbalsta nepieciešamība, kas ir balstīta uz pieejamas infrastruktūras izveidi, pētniecību un ilgtspējīgu, videi draudzīgu resursu izmantošanu uzņēmējdarbības veikšanā Nīcas novadā. Abi plānošanas dokumenti attiecībā uz uzņēmējdarbības atbalsta pasākumiem uzsvēr īpašo Nīcas novada teritoriju statusu (upju, pļavu, mežu un piejūras teritorijas izmantošanu), kas var tikt izmantots uzņēmējdarbībā, un ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanu (saglabājot tīru gaisu, ūdeni un bioloģisko daudzveidību).

Nīcas novada ilgtspējīgās attīstības stratēģija 2014.-2030. gadam paredz “uzņēmējdarbībai pievilcīgas vides veidošana, kas ir pakārtota vienam no stratēģiskiem mērķiem par sabalansētas, konkurētspējīgas ekonomiskās attīstības un ilgtspējīgas vides resursu izmantošanu.”¹¹.

8.att. Reģionālo un Nīcas novada attīstības plānošanas mērķu kaskāde uzņēmējdarbības darbības atbalsta jomā.

⁹ METRUM. (2013). Nīcas novada teritorijas plānojums 2013.-2025. Gadam. Izgūts no: http://www.nica.lv/wp-content/uploads/2009/08/01_Nica_PR_gala_redakcija_2014.pdf

¹⁰ Nīcas novada Dome. (n./d.). Vides pārskats 2013.-2025. Gadam. Izgūts no: <http://www.nica.lv/wp-content/uploads/2013/09/Vides-parskats.pdf>

¹¹ Nīcas novada Dome. (n./d.). Nīcas novada ilgtspējīgās attīstības stratēģija 2014-2030. Gadam. Izgūts no: <http://www.nica.lv/wp-content/uploads/2013/09/Nicas-novada-ilgtspējigas-attistibas-strategija-2014.-2030.-gadam.pdf>

APKĀRTĒJO NOVADU UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATBALSTA MĒRĶI

“Grobiņas novada uzņēmējdarbības atbalsta un attīstības plāns 2012.-2017.gadam”¹² noteiktas Grobiņas novada specializācijas jomas: kokapstrāde, metālapstrāde, lauksaimniecība un pārstrāde, transports un loģistika, atjaunojamās enerģijas ražošana. Tajā pašā laikā, Grobiņas novads atzīst, ka tā neizmatotā iespēja ir tūrisms. Baltoties uz specializācijas jomām, Grobiņas novadā ir noteikti šāds stratēģiskais mērķis uzņēmējdarbības atbalstam: “SM2:Ekonomisko aktivitāti veicinoša vide un daudzveidīga saimnieciskā darbība”, kas sastāv no vairākiem uzdevumiem:

- a) Attīstīt mūžizglītību un pārkvalificēšanās iespējas;
- b) Attīstīt profesionāli orientētas izglītības iespējas;
- c) Veidot ekonomiskajai attīstībai nepieciešamo infrastruktūru;
- d) Piesaistīt investīcijas ekonomikas attīstībai;
- e) Paaugstināt uzņēmumu konkurētspēju.

“Rucavas novada Attīstības programma 2012.–2018.”¹³ ietvertais ilgtermiņa stratēģiskie mērķis ir “Ekonomiskās aktivitātes atbalstoša un ienākumus radoša vide”. Mērķa sasniegšanai Rucavas novads uzņēmējdarbības jomā izvirzīja prioritātes. Novads plāno ilgtermiņā izmantot piekrastes ekonomisko potenciāli, bet vidējā termiņā – dažādot ekonomiskās aktivitātes.

“Liepājas pilsētas Attīstības programmā 2015.-2020.gadam”¹⁴ iekļautais mērķis ekonomikas uzņēmējdarbības jomā paredz, ka “Liepājā ir stabila mazo, vidējo uzņēmumu darbība un modernizētas tradicionālās ražošanas nozares”.

Tas nozīmē, ka uz 2020.gadu, Liepāja sagaida, ka pilsētā ir:

- aktīva uzņēmējdarbības vide ar pieaugošu mazo, vidējo uzņēmumu īpatsvaru, nodrošinot jaunas darba vietas un dažādojot pilsētas tautsaimniecības struktūru;
- jaunu, izglītotu speciālistu darbība kultūras, tūrisma, jauno mediju, arhitektūras, informāciju komunikāciju tehnoloģiju jomās ir radījusi jaunus pakalpojumus un produktus attīstību ar augstu pievienoto vērtību.
- infrastruktūras ieguldījumi uzņēmējdarbības teritorijās, tai skaitā ostas, kūrorta teritorijās, un kompleksa piedāvājuma sagatavošana potenciālajiem investoriem ir veicinājusi ārvalstu investīciju ienākšanu Liepājas ekonomikā.

---

¹²

http://www.grobinasnovads.lv/images/stories/Attistiba/Attistibas_planosana/20120928/UZNEMEJDARBIBA_PLAN_S.pdf

¹³ <http://www.rucava.lv/images/dok/att-progr/28072016/Rucava-AP-ar-2016-grozijumiem.pdf>

¹⁴ http://www.liepaja.lv/upload/attistibas_strategija/strategiska_dala_23_01_2015.pdf

ATBALSTA STRATĒGIJĀ IEKĻAUJAMĀS UN ĪPAŠI ATBALSTĀMĀS UZŅĒMĒJDARBĪBAS JOMAS

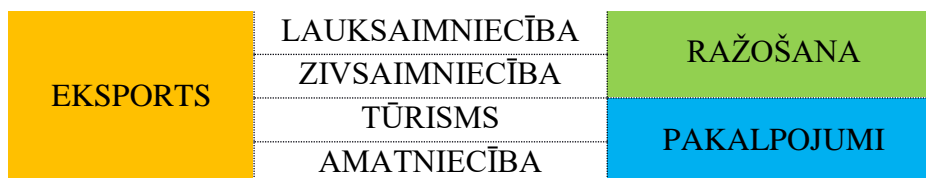
Nīcas novada uzņēmējdarbības vidē ir pārstāvētas dažādas nozares¹⁵:

- lauksaimniecība (augkopība, lopkopība un citas saistītās nozares),
- ražošana (medicīnas piederumi, kokapstrāde, mežsaimniecība un mežistrāde, metālapstrāde),
- zivsaimniecība (zvejniecība un zivju apstrāde),
- pakalpojumi (loģistika, tirdzniecība, tūrisms, būvniecība, ūdensapgāde, automobiļu apkope, informācijas un komunikācijas pakalpojumi),

Izvērtējot Nīcas novada situāciju, ņemot vērā jomā darbojošos uzņēmumu skaitu, apgrozījumu, citos plānošanas dokumentos noteiktās attīstības prioritātes, kā arī pašu uzņēmēju viedokli, kā īpaši atbalstāmas izvirzītas četras uzņēmējdarbības jomas – **lauksaimniecība, tūrisms un rekreācija, zivsaimniecība un amatniecība, kā arī vidi nepiesārņojošā ražošana.**

Eksports nav aplūkojams nodalīti no novada uzņēmējdarbības jomām. Atbalstošai eksporta videi var būt būtiska pozitīva tieša vai pastarpināta ietekme uz katras Nīcas novada uzņēmējdarbības jomas attīstību. Tādēļ būtiskākie eksporta veicināšanas pamatprincipi aplūkoti kā pasākumu kopums, kuru īstenošana var radīt priekšnosacījumus veiksmīgākai uzņēmējdarbības jomu nākotnes attīstībai.

Ražošanas attīstība aplūkota divu izvirzītā īpaši atbalstāmo uzņēmējdarbības jomu – lauksaimniecības un zivsaimniecības – kontekstā, lai nodrošinātu integrētu daudz-pakāpju pieeju šīs jomas attīstības analīzē. Līdzīga pieeja izmantota arī **pakalpojumu** sfēras – tūrisma un amatniecības – attīstības pamatprincipu analīzē

9.att. Nīcas novada īpaši atbalstāmās uzņēmējdarbības jomas.

Ražošanas attīstības veicināšana ir būtiska, nodrošinot nepieciešamo atbalstu galvenokārt Nīcas novada lielākajiem uzņēmumiem – *Otaņķu dzirnavnieks, Tonus elast, Piejūra, Nīcas rukši, UNA-L, Otaņķu grauds* – kas dominējoši pārstāv lauksaimniecības nozari, kā arī medicīnas piederumu ražošanu, loģistiku un zivju apstrādi.

Lauksaimniecība šobrīd ir Nīcas novadā dominējošā uzņēmējdarbības joma. Tādēļ, plānojot turpmāko Nīcas novada uzņēmējdarbības attīstību, pateicoties labajām iestrādņēm jomas attīstībā, šis resurss ir liekams kā pamats uzņēmējdarbības atbalsta stratēģijā.

¹⁵ analīzē iekļaujot kopskaitā 82 uzņēmumus (uzņēmumi, kuri 2016.gadā uzrādījuši apgrozījuma datus, lursoft.lv).

Lai arī lielākā daļa uzņēmumu lauksaimniecībā darbojas jau ilgu laiku, nav notikusi uzņēmēju kooperēšanās jaunu preču noieta tirgu meklēšanai.

Lai atbalstītu lauksaimniecības uzņēmumus, pašvaldība var atbalstīt šo jomu, ar savu iesaisti un iniciatīvu stimulējot kooperācijas veidošanos, organizējot tematiskas uzņēmēju diskusijas, uzņemoties vadošu lomu kopīgi izvirzīto mērķu sasniegšanā, nodrošinot saskarsmes punkta, informācijas apmaiņas nodrošināšanas un virzības kontroles funkciju. Pašvaldība var veicināt uzņēmēju informētību par pieejamā ārējā finansējuma konkursiem un to termiņiem.

Nozīmīga ir novada uzņēmumu un to ražoto produktu eksponēšana digitālajā vidē apkopotā veidā – kā labs piemērs aplūkojams Daugavpils izveidotā mājas lapas sadaļa „Biznesa informācijas centrs”, kura integrēta esošajā mājas lapas struktūrā un ietver aktuālu un pilnīgu informāciju par novada uzņēmumiem.

Zivsaimniecības jomas attīstība ir finansiāli ietilpīga, taču Nīcas novada ģeogrāfiskais novietojums ir labvēlīgs zivsaimniecības, dažādu veidu ūdens resursu izmantošanas un akvakultūru attīstībai. Nīcas novada kultūrvēsture ir cieši saistīta ar zvejniecību un rekreāciju ūdenstilpju tuvumā. Lai arī mūsdienās zvejniecības nozīme labklājības nodrošināšanā sarūk, tai ir ļoti augsts tūrisma pakalpojumu potenciāls.

Investīciju ietilpīgas, taču ar augstu pievienoto vērtību strādājošas uzņēmējdarbības jomas saistās ar akvakultūras attīstību, vietējo atjaunojamo jūras resursu pārstrādi (piemēram, aļģu pārstrāde agara ieguvei, alternatīvu uzskodu ražošanai, audumu un citu inovatīvu materiālu radīšanai). Šīs jomas attīstībā būtisku lomu spēlē pieejamā ārējā finansējuma iespēju apzināšana un Nīcas novada kā šīs nozares investoriem pievilcīgas vietas pozicionēšana.

Zivsaimniecības turpmākā attīstībā būtiska loma piešķirama mērķtiecīgiem pašvaldības ieguldījumiem, nodrošinot piekļuvi ūdenstilpēm – gan rekreācijas, gan arī zvejniecības vajadzībām. Tāpat būtiski ir veicināt uzņēmēju informētību par pieejamā ārējā finansējuma konkursiem un to termiņiem gan Liepājas rajona partnerības administrētajos finanšu instrumentos, gan arī LIAA.

Pakalpojuma sfēras attīstībā īpaši svarīga ir pašvaldības kā informācijas kontaktpunkta funkcija, jo šīs sfēras attīstībā būtiska nozīme ir pašvaldības veidotajam tēlam, informācijas pasniegšanas veidam un pārskatāmībai. Šīs ir funkcijas, kuras ir pašvaldības kompetencē un kuru veikšanas kvalitāti un mērķtiecību pašvaldība var tieši ietekmēt.

Tūrisms un rekreācija ir jomas, kuru attīstībai Nīcas novadā ir ļoti augsts potenciāls. Tematiskā resursu izmantošanas ziņā ir būtiski primāri pievērst uzmanību jau autonomi notiekošajiem procesiem, lai tos apzinātu, sniegtu tiem nepieciešamo atbalstu, nodrošinot to virzību pašvaldības attīstībai labvēlīgā gultnē saskaņā ar pašvaldības ilgtermiņa attīstības plāniem. Jau šobrīd novērojama ikgadēja jaunu naktsmītņu būvniecība Nīcas novada piekrastes teritorijās. Investoru interese ir pietiekama, lai joma attīstītos, pašvaldībai šajā brīdī ir būtiski nodrošināt, lai jaunā būvniecība un tūrisma teritoriju veidošanās norit saskaņā ar teritorijas plānojumu un pašvaldības teritorijas attīstības iecerēm. Pašvaldības uzdevums šajā procesā ir nodrošināt nepieciešamo informāciju un nodrošināt jomas attīstības atbilstību pašvaldības interesēm.

Kvalitatīvas, aktuālas, viegli izmantojamas informācijas pieejamība tūrisma jomas attīstībai ir izšķiroša. Elektroniskas platformas izveide un uzturēšana, kas ietvertu informāciju par novada tūrisma uzņēmumiem, apskates objektiem, apvienojumā ar uzņēmēju katalogu, ir būtisks virziens, kura attīstīšana var sniegt ieguvumu Nīcas novada attīstībā. Šādas platformas sniedz

būtisku labumu uzņēmējiem, jo var tikt izmantotas arī kā katra uzņēmumu elektroniskā vietne, nodrošinot to klātbūtni interneta resursos. Situācijai vispiemērotākā būtu specializētas mājaslapas izveide, kas savā struktūrā spētu integrēt iepriekš minētās prasības, noteikti nodrošinot lapas adaptīvu struktūru, lai tā būtu lietojama vienlīdz kvalitatīvi dažādām ierīcēm (viedtālruni, planšetdatori, datori).

Amatniecības attīstība ir joma, kas nav atsevišķi izdalīta līdzšinējos attīstības plānošanas dokumentos, taču šīs stratēģijas ietvaros tā uzskatāma par vērā ņemamu apstākli. Nīcas novada ģeogrāfiskā atrašanās vieta, un policentriskā struktūra rada priekšnoteikumus izklidētas individuālas uzņēmējdarbības attīstībai. Individuāli saimnieciskās darbības veicēji jomās, kuru uzsākšana ir iespējama bez apjomīgām investīcijām, var būt veiksmīgs solis uzņēmējdarbības vides dažādošanā. Tas var ļaut arī cilvēkiem, kuri līdz šim nav bijuši iesaistīti uzņēmējdarbībā, tai pievērsties. Ņemot vērā Nīcas novada iedzīvotāju vecuma sadalījumu (saskaņā ar CSP 2016.gada datiem, 44% Nīcas novada iedzīvotāju ir vecumā virs 50 gadiem un senioru īpatsvars attiecībā pret kopējo novada iedzīvotāju skaitu turpinās pieaugt), **amatniecības kā mazās uzņēmējdarbības formas** attīstība ir ārkārtīgi piemērota Nīcas novadam. Šie visbiežāk būs individuāli nodarbināti cilvēki, kas ar savu darbību var nodrošināt Nīcas novada nelielo apdzīvoto teritoriju vitalitāti. Nīcas novada unikālais kultūrvēsturiskais mantojums ļauj neierobežotā daudzveidībā attīstīt ar Nīcas tautastērpu saistītu amatniecības izstrādājumu darināšanu, vienlaikus veicinot amatniecības nozares izaugsmi un popularizējot novadu.

Eksporta jomas veicināšana ir priekšnosacījums straujākai Nīcas novada kopējās uzņēmējdarbības vides attīstībai. Atbalstu eksporta attīstībā konkrētiem uzņēmumiem sniedz visas Latvijas teritorijā darbojošās organizācijas - Latvijas Investīciju Attīstības Aģentūra (LIAA), Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības Kamera un citas. Tieši šīs organizācijas ir ar lielāko pieredzi atbalsta sniegšanā komersantiem, kuru mērķis ir sasniegt jaunus ārvalstu tirgus. Vispārpieņemtā eksporta pasākumu plānošanas gaitā būtiskākie soļi tiek sperti paša uzņēmuma ietvaros.

Pašvaldības iesaiste un atbalsts šajā procesā var būt vidutāja funkcijas veikšana, apzinot tos Nīcas novada uzņēmējus, kuriem ir ambīcijas un pamatota interese paplašināt savas preces pieejamību ārvalstu tirgos. Pašvaldība var veicināt sadarbību starp LIAA un ieinteresētajiem novada uzņēmējiem, attīstot novada uzņēmēju dalību tirdzniecības misijās, starptautiskās izstādēs, kā arī atbalstot uzņēmējus vizīšu organizēšanā pie potenciālajiem ārvalstu partneriem. Šī procesa veiksmīgai norisei svarīga ir eksporta stratēģijas (*izvirza mērķus, definē uzņēmuma piedāvājumu un tirgus apgūšanas veidus, paredz resursus stratēģijas īstenošanai*) un eksporta plāna (*pasākumu kopums viena vai vairāku tirgu apgūvē – definē termiņus, darbības, atbildību un budžetu*) izveide katram uzņēmumam. Pašvaldība var organizēt informatīvus seminārus ieinteresētajiem uzņēmējiem šo uzstādījumu definēšanai. Tā kā eksporta veicināšana ir visas valsts prioritāte, ir būtiski šī mērķa sasniegšanai Nīcas novadā maksimāli izmantot valsts resursus, piemēram, LIAA organizētās aktivitātes.

STRATĒGISKAIS MĒRĶIS UZŅĒMĒJDARBĪBĀ

Stratēģiskais mērķis, kas jāsasniedz uzņēmējdarbības atbalsta stratēģijas ieviešanas rezultātā:

**Attīstīt uzņēmējdarbībai novadā
pievilcīgu vidi**

Balstoties uz stratēģisko mērķi, veidojas Nīcas novada kā pašvaldības specializācija:

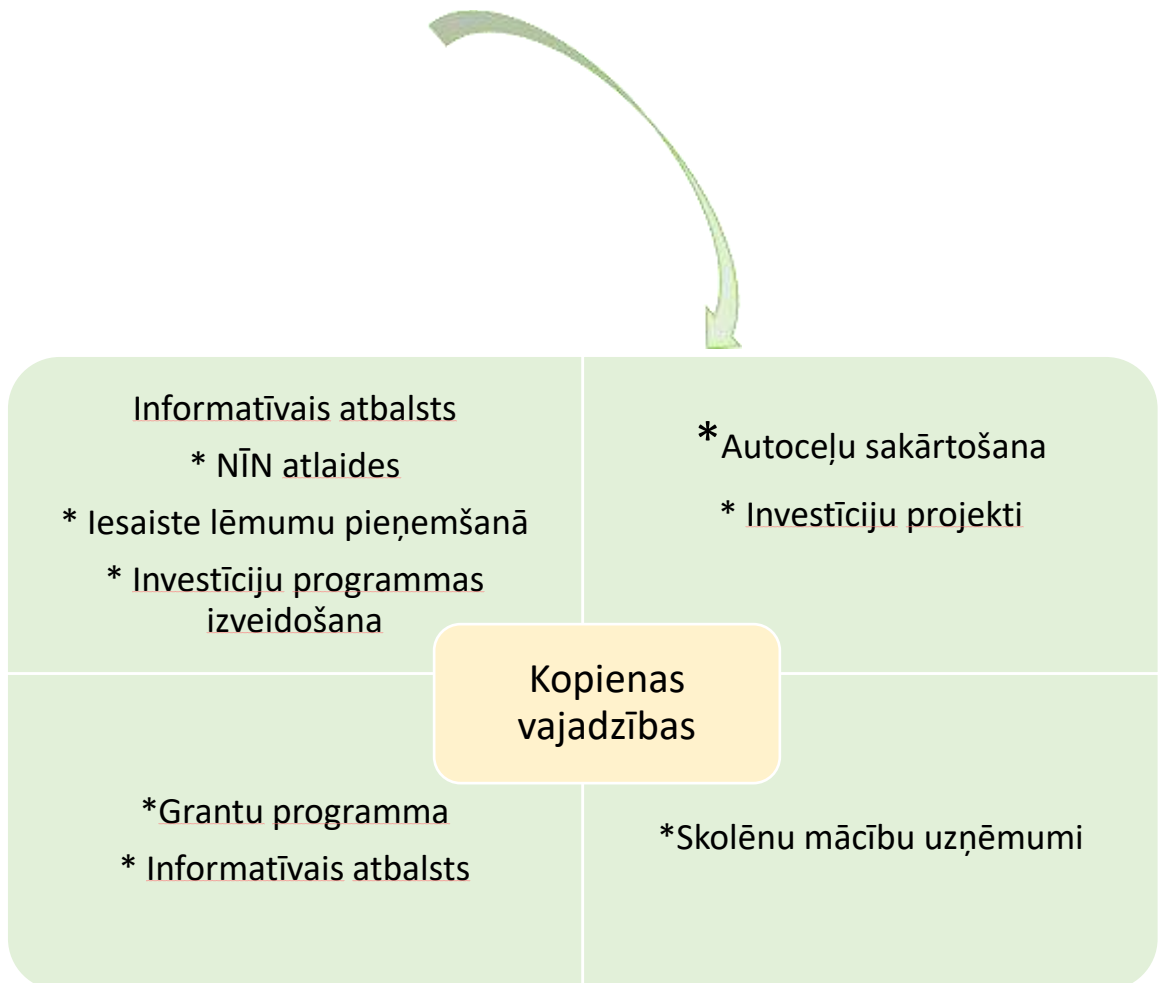
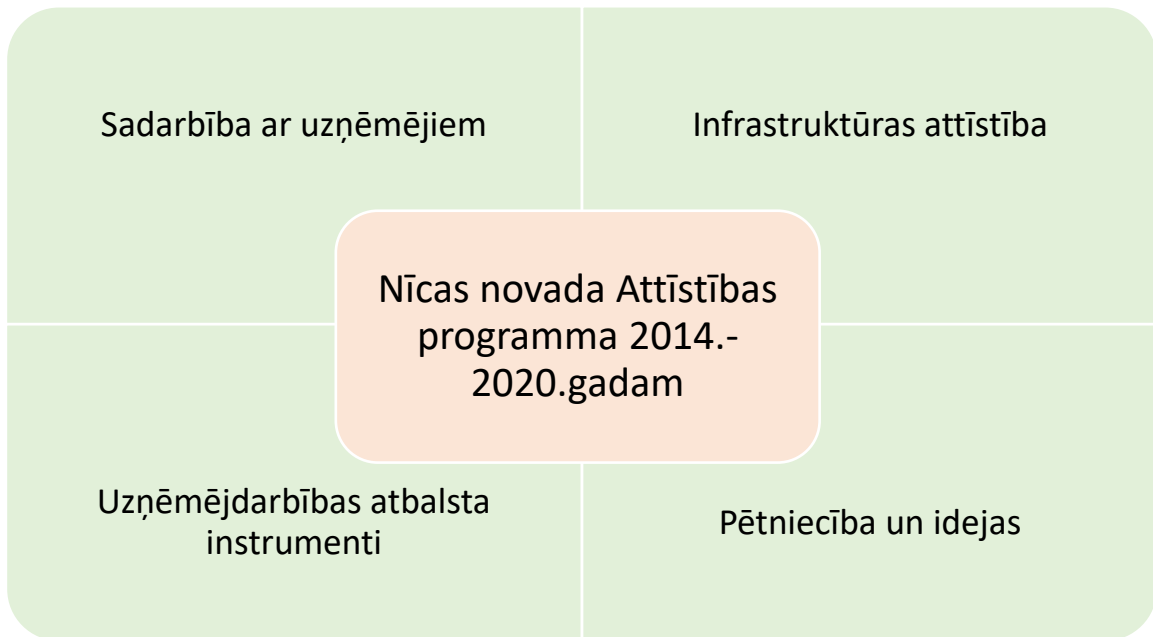
- a) Atbalstāmās jomas: lauksaimniecība, tūrisms un rekreācija; zivsaimniecība, amatniecība, vidi nepiesārņojošā ražošana;
- b) Neizmantojamās iespējas: sociālā uzņēmējdarbība.

“Nīcas novada Attīstības programma 2014.-2020. gadam” kā vidējā termiņa plānošanas dokuments ietver vairākus uzņēmējdarbības atbalsta pasākumi:

- “Sadarbības izveidošanu ar uzņēmējiem (pašvaldība-uzņēmēji), nodrošinot informācijas apmaiņu un profesionālu atbalstu, konsultācijas sadarbībā ar valsts apmaksātu Lauku konsultāciju un izglītības centra speciālistu;”
- Atbalstīt mērķtiecīgi motivētas privātās uzņēmējdarbības attīstību un novada vides, publiskās un ražošanas infrastruktūras attīstību sadarbībā ar lauksaimniecības, ražošanas, zivsaimniecības un tūrisma uzņēmējiem;
- Izvērst pētniecību, kas būs pamatā ražošanas ar augstu pievienoto vērtību attīstībai un uzņēmēju ideju atbalstam;
- Paplašināt savā rīcībā esošos instrumentus uzņēmējdarbības atbalstam, kā arī veicinās komersantu aktivitāti ārējā finansējuma piesaistē;
- Turpināt darbu pie uzņēmējdarbībai nozīmīgu pašvaldības autoceļu sakārtošanas, kā arī lobēs novada intereses valsts autoceļu tīkla sakārtošanai novadā;
- Gādāt par meliorācijas sistēmu uzlabošanu, kā arī par citu uzņēmējdarbībai nepieciešamas infrastruktūras kvalitātes pilnveidi, piemēram, IKT sakaru tīkla pilnveidošanu, elektroapgādes sistēmas uzlabošanu, industriālo zonu attīstīšanu u.c.”¹⁶

¹⁶ Nīcas novada Dome. (n./d.). Nīcas novada Attīstības programma 2014.-2020. Gadam. Izgūts no: http://www.nica.lv/wp-content/uploads/2013/09/Nīcas-novada-Attīstības-programma-2014.-2020.gadam_.pdf

Savietojot “Nīcas novada Attīstības programmas 2014.-2020. gadam” atbalsta pasākumus un kopienas vajadzības veidojās šāda vīzija:

Jau ir šobrīd var konstatēt saikni starp "Nīcas novada Attīstības programmas 2014.-2020. gadam un kopienas vajadzībās, ka tika identificētā aptaujā un fokusgrupas diskusijā stratēģijas izstrādes laikā.

Balstoties uz stratēģisko, mērķi ir izstrādāti:

- Integrētais rīcības plāns aktivitātei "Atbalsta programmas izveide novada uzņēmējiem" un "Industriālo zonu izveidei Nīcas novadā".
- Rīcības plāns aktivitātei "Vietējo produktu attīstīšanas veicināšanas pasākumi".

Abi plāni ir vērsti uz to, lai tiktu ieviests pasākumu kopums, kuras īstenošana ļautu uzlabot Nīcas novada uzņēmējdarbības vides vitalitāti, palielināt tās daudzveidību un veicinātu jaunu uzņēmumu un ražošanas zonu rašanos.

STRATĒĢIJAS UZRAUDZĪBA

Stratēģijas uzraudzības mērķis ir:

- **Izmērīt uzņēmējdarbības jomas attīstību Nīcas novadā;**
- **Izmērīt stratēģijas īstenošanas progresu;**
- **Novērtēt stratēģijas rīcības plānu aktivitāšu ietekmi.**

Uzraudzības process norisinās divos veidos:

- **Ikgadēji, izvērtējot stratēģijas ieviešanas progresu;**
- **Reizi 3 gados, apkopojot un sagatavojot priekšlikumus nepieciešamo izmaiņu veikšanai Uzņēmējdarbības atbalsta stratēģijā.**

Uzraudzības process sastāv no diviem galvenajiem elementiem - Stratēģijas uzraudzības rādītāju datu bāzes izveide un pastāvīga informācijas atjaunošana, kā arī regulāra Stratēģijas uzraudzības ziņojumu izstrāde.

INSTITUCIONĀLAIS IETVARS

Institucionālais ietvars paredz vienu atbildīgo institūciju, kuras galvenais uzdevums ir vadīt Stratēģijas uzraudzības procesu. Uzraudzības atbildīgās personas galvenā funkcija ir regulāra un sistemātiska sasniegto rezultātu pārbaude. Tās konkrētie uzdevumi ir:

- nodrošināt iespēju objektīvi novērtēt novada attīstību;
- identificēt pārmaiņas;
- izdarīt secinājumus, vai rādītāju sasniegšana norit saskaņā ar plānu;
- nodrošināt visas ieinteresētās puses ar informāciju par attīstības plānošanas dokumenta ieviešanas rezultātiem.

Nīcas novada uzņēmējdarbības atbalsta stratēģijas uzraudzības process veicams divos līmeņos. Politiskā līmenī par stratēģijas uzraudzības procesa veikšanu atbildīgs ir Nīcas

novada domes priekšsēdētājs. Izpildes līmenī par Uzņēmējdarbības atbalsta stratēģijas uzraudzību atbildīgā struktūrvienība pašvaldībā ir Attīstības nodaļa, kas:

- **organizē datu un informācijas apkopošanu un ikgadējā novērtējuma sagatavošanu;**
- **izveido un uztur pašvaldības attīstības datu bāzi;**
- **līdz katra gada novembrim ikgadējo uzraudzības ziņojumu iesniedz apstiprināšanai Nīcas novada domē. Pēc novērtējuma apstiprināšanas nedēļas laikā to publicē pašvaldības mājas lapā un informē sabiedrību.**

Uzraudzības rādītāju analīzes apkopojums veicams katru gadu, izstrādājot Stratēģijas uzraudzības ziņojumu. Stratēģijas uzraudzības ziņojuma satura rekomendācija (1.pielikums) ir veidota ar mērķi analizēt ikgadējo rādītāju sasniegumu. Ziņojumā rekomendēts iekļaut šādu Uzņēmējdarbības atbalsta stratēģijas progressa ieviešanas sadaļu analīzi:

- veiktās darbības mērķu un uzdevumu sasniegšanas nodrošināšanai;
- konstatētās novirzes no plānotās attīstības un to skaidrojumu;
- secinājumus un ieteikumus darbības uzlabošanai ar mērķi pilnībā sasniegt izvirzītos rādītājus.

UZRAUDZĪBAS RĀDĪTĀJI

Rādītāji ir uzraudzības sistēmas galvenais elements. Uzraudzības procesā iegūtā informācija par rādītāju sasniegumiem ir pamats Stratēģijas novērtējuma veikšanai. Lai pēc iespējas precīzāk izmērītu stratēģijas ietvaros definēto aktivitāšu īstenošanas sekmību dažādos laika posmos un ar dažādu detalizācijas pakāpi, Stratēģijas uzraudzības sistēmas ietvaros izraudzītas divas uzraudzības rādītāju grupas:

- iznākuma rādītāji – īstenoto aktivitāšu tiešo rezultātu mērīšanai;
- rezultatīvie rādītāji – īstenoto aktivitāšu ietekmes mērīšanai;

Pašvaldības uzņēmējdarbības vides attīstības novērtēšanai izmantojama ar ekonomiku un finansēm saistīta valsts statistika (EM., uzņēmumu skaita izmaiņas, novada uzņēmumu apgrozījums, pašnodarbināto personu skaits u.c.):

- Rezultatīvie un iznākuma rādītāji Stratēģijas ietvaros ir saistīti ar izvirzītajiem uzdevumiem;
- Katram uzdevumam ir vismaz viens rādītājs, nodrošinot iespēju veikt pilnīgu Stratēģijas ieviešanas ietekmes mērīšanu;
- Kvantitatīvie rādītāji balstās gan uz statistikas datiem, gan uz kvantitatīvi izteiktiem kvalitatīviem apsekojumiem;
- Kvantitatīvo rādītāju galvenie datu avoti ir Centrālā Statistikas Pārvalde, Lursoft, kā arī pašvaldības iestādes.
- Rādītāji ir definēti konkrēti un ir viegli saprotami.
- Lielākajai daļai rādītāju pārskata periods ir gads.

POLITIKAS UZRAUDZĪBAS RĀDĪTĀJI

Pašvaldības īstenoto darbību novērtējuma kvalitatīvie rādītāji iegūstami, veicot regulāru ikgadēju iedzīvotāju un uzņēmēju aptauju, kuras mērķis - novērtēt izmaiņas Nīcas novada uzņēmējdarbības vidē. Šāda izvērtējuma ietvaros, iespējams, kvantitatīvi novērtēt iedzīvotāju un uzņēmēju apmierinātību ar esošo uzņēmējdarbības vidi, novērtēt ieviestajām izmaiņu rezultātus, gūt priekšstatu par pašvaldības ieviesto atbalsta mehānismu novērtējumu iedzīvotāju un uzņēmēju vidū.

1.paraugs

STRATĒGIJAS UZRAUDZĪBAS ZIŅOJUMA STRUKTŪRA

N.P.K.	SADAĻAS NOSAUKUMS	IETVERAMĀ INFORMĀCIJA
1.	Ievads	Iekļauj aprakstu par uzraudzības pārskata mērķi, pārlūkoto laika periodu, norāda pārskata sagatavošanā iesaistītās institūcijas, sniedz atspoguļojumu par datu apkopošanas procesa virzību.
2.	Stratēģijas ieviešanas procesa analīze, salīdzinot iznākuma un rezultātīvo rādītāju rezultātus	Nodaļu rekomendēts strukturēt saskaņā ar Rīcības Programmu uzdevumiem. Iekļaujama analīze par katra uzdevuma pasākumu īstenošanas gaitā sasniegto progresu, atbildot uz jautājumiem, vai rādītāju rezultāti sakrīt ar plānoto attīstību, pamatojot iespējamās novirzes no plānotā. Būtiski iekļaut uz katra uzdevuma īstenošanu attiecināmus secinājumus.
3.	Secinājumi un priekšlikumi	Apkopo uzdevumu ieviešanas progressa secinājumus, norāda priekšlikumus Stratēģijas aktualizēšana, uzraudzības sistēmas pilnveidei un citiem ar Uzņēmējdarbības atbalsta stratēģijas ieviešanu saistītiem jautājumiem.

UZRAUDZĪBAS RĀDĪTĀJI

Uzraudzības procesa īstenošanā var tikt izmantota iekļautā tabula, pēc nepieciešamības pielāgojot rezultatīvo un iznākuma rādītāju sarakstu.

N.p.k.	Rezultatīvie un iznākuma rādītāji	Datu avots	2018	2021	2024	2027	2030	Tendence salīdzinot ar iepriekšējo mērījumu (□□□)	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
1.	Ekonomiski aktīvo iedzīvotāju īpatsvars reģionā, %	CSP							Stabilitāte
2.	Investīciju apjoms (Nefinanšu investīcijas Kurzemes reģionā, neiekļaujot Liepāju un Ventspili)	CSP							Pieaug
3.	Bezdarbnieku īpatsvars reģionā, %	CSP							Sarūk
4.	Mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi, EUR	CSP							Pieaug
5.	Kurzemes IKP (neiekļaujot Liepāju un Ventspili)	CSP							Pieaug
6.	Novadā reģistrēto uzņēmumu skaits	Lursoft							Pieaug
7.	No jauna reģistrēto uzņēmumu skaits	Lursoft							Pieaug
8.	Iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības iesaisti uzņēmējdarbības veicināšanā	Pašvaldība							Pieaug
9.	Pašvaldības regulāri izmantotie informācijas kanāli (to skaits)	Pašvaldība							Pieaug
10.	Uz uzņēmējdarbības veicināšanu vērstu pasākumu īstenošana novadā	Pašvaldība							Pieaug
11.	Sniegto LLKC konsultāciju skaits	LLKC konsultants							Pieaug

12.	Tūrisma informācijas pieejamība dažādos informācijas kanālos (kanālu skaits)	TIC							Pieaug
13.	Tūrisma aktivitāšu (objekti un piedāvājumi) skaits	TIC							Pieaug
14.	Gultasvietu skaits Nīcas novada tūrisma mītnēs	TIC							Pieaug
15.	Nīcas novadā nakšņojušo tūristu skaits	TIC							Pieaug

UZRAUDZĪBAS RĀDĪTĀJU BĀZES VĒRTĪBAS

N.p.k.	Rezultatīvie un iznākuma rādītāji	Datu avots	Gads	Rādītāju bāzes vērtība un tās skaidrojums
1.	Ekonomiski aktīvo iedzīvotāju īpatsvars reģionā, %	CSP	2016	6 %
2.	Investīciju apjoms (<i>Nefinanšu investīcijas Kurzemes reģionā, neiekļaujot Liepāju un Ventspili</i>)	CSP	2016	122.498 milj EUR
3.	Bezdarbnieku īpatsvars reģionā, %	CSP	2016	6.5 %
4.	Mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi, EUR	CSP	2016	Vidēji uz mājsaimniecību = 939.68 Vidēji uz mājsaimniecības locekli = 395.82
5.	Kurzemes IKP (<i>neiekļaujot Liepāju un Ventspili</i>)	CSP	2015	1,05 mil. EUR
6.	Novadā reģistrēto uzņēmumu skaits	Lursoft	2016	109 Nīcas novadā reģistrēto uzņēmumu skaits, kas nosakāms, aprēķinot starpību starp reģistrēto un likvidēto uzņēmumu skaitu - https://www.lursoft.lv/lursoft_statistika/?&novads=100016060&id=263

7.	No jauna reģistrēto uzņēmumu skaits	Lursoft	2017	7 https://www.lursoft.lv/lursoft_statistika/?&novads=100016060&id=263										
8.	Iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības iesaisti uzņēmējdarbības veicināšanā	Pašvaldība	2017	Iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības iesaisti uzņēmējdarbības veicināšanā (%) 2017.gadā īstenota iedzīvotāju aptauja (apkopotas jauniešu un Nīcas novada uzņēmēju atbildes). "Kāda, Jūsprāt, bijusi Nīcas novada pašvaldības līdzšēnējā iesaiste uzņēmējdarbības attīstības veicināšanā?" <table border="1"><tr><td>Grūti pateikt</td><td>36 %</td></tr><tr><td>Drīzāk veiksmīga</td><td>28 %</td></tr><tr><td>Drīzāk neveiksmīga</td><td>23 %</td></tr><tr><td>Ļoti neveiksmīga</td><td>11 %</td></tr><tr><td>Ļoti veiksmīga</td><td>2 %</td></tr></table>	Grūti pateikt	36 %	Drīzāk veiksmīga	28 %	Drīzāk neveiksmīga	23 %	Ļoti neveiksmīga	11 %	Ļoti veiksmīga	2 %
Grūti pateikt	36 %													
Drīzāk veiksmīga	28 %													
Drīzāk neveiksmīga	23 %													
Ļoti neveiksmīga	11 %													
Ļoti veiksmīga	2 %													
9.	Pašvaldības regulāri izmantotie informācijas kanāli (to skaits)	Pašvaldība	2017	5 www.nica.lv , laikraksts "Nīcas novada vēstis", www.facebook.com/NICASNOVADADOME , TV Kurzeme, www.rekurzeme.lv Nīcas novada pašvaldības informācijas izplatīšanai regulāri izmantotie kanāli (interneta vietnes, sociālo tīklu konti, klātbūtne reģionālās tūrisma lapās u.c.)										
10.	Uz uzņēmējdarbības veicināšanu vērstu pasākumu īstenošana novadā	Pašvaldība	2018	Līdz šim nav apkopota statistika par pasākumiem, kas īstenoti ar mērķi veicināt Nīcas novada uzņēmējdarbības attīstību. Būtiski ieviest uzskaites sistēmu, sākot ar 2018.gadu.										
11.	Sniegto LLKC konsultāciju skaits	LLKC konsultants	-	Līdz šim nav apkopota statistika par LLKC konsultanta sniegto konsultāciju skaitu, kas aprērtina komunikācijas efektivitātes novērtēšanu. Būtiski ieviest uzskaites sistēmu, kas ļautu novērtēt konsultanta sniegto konsultāciju skaitu, sākot ar 2018.gadu.										
12.	Tūrisma informācijas pieejamība dažādos informācijas kanālos (kanālu skaits)	TIC	2017	3 Tūrisma informācijas centrs, www.nica.lv , liepaja.travel.lv , Nīcas novada tūrisma informācijas izplatīšanai izmantotie kanāli (tūrisma informācijas centrs, interneta vietnes, sociālo tīklu konti, klātbūtne reģionālās tūrisma lapās u.c.)										
13.	Tūrisma aktivitāšu (objekti un piedāvājumi) skaits	TIC	2018	19 Nīcas novada pašvaldības nodrošinātā informācija elektroniskos resursos par Nīcas novada apskates objektiem										
14.	Gultasvietu skaits Nīcas novada tūrisma mītnēs	TIC	2016	290 Saskaņā ar Tūrisma informācijas centra apkopoto ikgadējo statistiku										
15.	Nīcas novadā nakšņojušo tūristu skaits	TIC	2016	13927 Saskaņā ar Tūrisma informācijas centra apkopoto ikgadējo statistiku										